

Boris Podvršnik

**UPRAVNE ZVEZE
TER
SLUŽBA ZA OPAZOVANJE
IN OBVEŠČANJE
NA KONJIŠKEM**

Boris Podvršnik

**UPRAVNE ZVEZE
TER
SLUŽBA ZA OPAZOVANJE
IN OBVEŠČANJE
NA KONJIŠKEM**

Zreče, 2021

Boris Podvršnik

**UPRAVNE ZVEZE TER SLUŽBA ZA OPAZOVANJE
IN OBVEŠČANJE NA KONJIŠKEM**

Izdajatelj in založnik: KUD Vladko Mohorič Zreče,

Sekcija za ohranjanje kulturne dediščine

Odgovorna oseba založnika: Martin Mrzdovnik

Urednik: Blaž Prapótnik

Jezikovni pregled: Urška Stani

Fotografije: avtorjev arhiv, arhiv Jožeta Barage

Oblikoval in tehnično uredil: Blaž Prapótnik

Grafična produkcija in izvedba: Epigraf

Naklada: 200 izvodov

Leto izdaje 2021

Ni za prodajo.

Urednikova opomba:

Slikovno gradivo je objavljeno v kvaliteti, ki je bila na voljo, čeprav je ponekod komaj zadovoljiva ter pogojno ustrezna za reprodukcijo v tisku; za objavo je prevagala zgodovinska dokumentarna vrednost.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

356.251(497.4Slovenske Konjice)(091)
94(497.4)«1991»

PODVRŠNIK, Boris

Upravne zveze ter služba za opazovanje in obveščanje na Konjiškem /
Boris Podvršnik ; [fotografije avtorjev arhiv, arhiv Jožeta Barage]. - Zreče :
KUD Vladko Mohorič, Sekcija za ohranjanje kulturne dediščine, 2021

ISBN 978-961-91996-3-3
COBISS.SI-ID 65269763

Vsebina

<i>Martin Mrzdovnik</i> Knjigi na pot	4
UPRAVNE ZVEZE TER SLUŽBA ZA OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE NA KONJIŠKEM	
Uvod	5
Vloga takratnih občin na področju ljudske obrambe	9
Organiziranost upravnih zvez in službe opazovanja, obveščanja in alarmiranja	13
Primer takratne Občine Slovenske Konjice	14
Relejne kurirske zveze <i>Štafeta</i> kot pomemben del upravnih zvez	18
Sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja	21
Kdaj sem se prvič poklicno srečal s področjem telekomunikacij	26
Kronologija nekaterih najpomembnejših aktivnosti	39
Usposabljanja in vaje	39
Priprave na vojno	46
Orožje sekretariata za obrambo kot prva rezerva za manevrsko strukturo narodne zaščite na Konjiškem	48
Delovanje enot v vojni za Slovenijo	51
Razformiranje enot	56
Sklepna razmišljanja	57
Enota za zveze in OCO Slovenske Konjice – vojni seznam	58
Priloge – dokumenti	60
Arhivske fotografije	76
O avtorju	83
Seznam slik in preglednic	84
Viri	86

Knjigi na pot

Zgodovina slovenskega naroda beleži mnoge dogodke, ki so odločilno vplivali na narodovo usodo. V preteklosti je bilo vse preveč dogodkov, ki so narodu »rezali peruti«, ga omejevali, mu krnili prostor in jezik. A zgodovina pozna tudi enega najveličastnejših in najpomembnejših trenutkov – osamosvojitve Slovenije v letu 1991. To je naš eksodus, naš ponos in nikoli ne bo dovolj besed pesnikov, pisateljev, pevcev in vseh drugih, ki bodo opevali ta dogodek.

*V letu 2021 mineva 30 let od tega pomembnega obdobja, in ker sta svoboda ter samostojnost nenehen proces, je prav, da se ob jubileju spomnimo prelomnih dogodkov, da bomo lahko celoviteje razumeli sedanji trenutek in z optimizmom zrlji v prihodnost. Morda je ta obletnica priložnost, da s »podplatov postrgamo ostanke lepila«, kot je zapisano v zborniku *Z lepilom na podplatih*, kjer so pisci ugotavljali, zakaj ta prelomnica v preteklih letih še ni pomembneje vstopila v narodovo dušo.*

*Že bežen pogled na knjižno bero na območju nekdanje konjiške občine nam pokaže, da je ta knjiga komaj tretja po vrsti s to tematiko; prvo, z naslovom *Leto prej*, je pripravil v Zrečah rojeni Jože Kuzman ob 20-letnici osamosvojitvenih procesov, drugo leta 2016 Tone Kolar in nosi naslov *Za Slovenijo*. To je doslej tudi vse, zato so upravičena pričakovanja za več sistematičnih obdelav tovrstne tematike, saj objavljeni priložnostni članki posameznih avtorjev ob obletnicah v periodičnem tisku niso dovolj. Prav zato je toliko bolj dragocena ta sicer drobna knjiga, ki prihaja med nas v jubilejnem letu, v kateri je avtor mag. Boris Podvršnik, kot aktivni udeleženec v teh procesih, zbral svoje zapise, dokumente, fotografije in spomine.*

*Avtor je dobil prvo idejo o zapisu te zgodovine pri sestavi govora za srečanje nekdanjih pripadnikov enote za zveze in enote službe za opazovanje in obveščanje pri Kocku 22. 5. 2004, ki ga je organiziral nekdanji poveljnik voda za zveze Drago Rasperger. Drugi in s tem odločilni impulz je dobil od nekdanjega načelnika generalštaba generala dr. Alojza Šteinerja. Ta je ob svojem obisku v Slovenskih Konjicah in na Rogli spodbudil Podvršnika, da napiše članek za publikacijo *Vezisti* in zveze – Zbornik ob 30-letnici Republike Slovenije.*

Prispevek, ki je v omenjenem zborniku objavljen v krajšem obsegu, je zdaj razširjen, preoblikovan in obogaten s fotografijami ter dodatnimi dokumenti.

Posebna kvaliteta in zgodovinski pomen tega dela je tudi dejstvo, da v arhivih na državni ravni izvirni dokumenti niso ohranjeni, saj so bili uničeni. Pri pripravi knjige je želel avtor svoje zapise in dokumente obogatiti še s prispevki in dokumenti takratnih akterjev, toda žal neuspešno, saj mnogo materiala ni bilo arhiviranega, nekaj gradiva je bilo celo uničenega. Zaradi neprimernega odnosa in časovne distance ter nezanimanja raziskovalcev so ti podatki, ki osvetljujejo pomemben del naše zgodovine, žal izgubljeni.

Izid knjige mag. Borisa Podvršnika je v prvi vrsti zahvala vsem akterjem, ki so sodelovali v osamosvojitvenih procesih in so odločilno pripomogli k uspehu. Hkrati pa je spodbuda piscem, da opišejo čas osamosvojitve, saj je tem, ki kličejo po zgodovinski ali literarni obdelavi ter zapisu, obilo.

V Kulturno-umetniškem društvu Vladko Mohorič Zreče si prizadevamo, da v Občini Zreče izdajamo knjižna dela z različnih področij, in smo že dobro pokrili posamezna zgodovinska obdobja, tematike in dogodke, ki so odločilno vplivali na razvoj ter življenje v naših krajih. Veseli me, da smo v ta spekter tem vključili še čas, ki nam je prinesel osamosvojitve in svobodo ter Slovenijo uvrstil med sodobne demokratične države.

Prijetno branje vam želim.

Martin Mrzdovnik

UVO

V prispevku po treh desetletjih od prelomnih dogodkov navajam spomine s področja upravnih zvez ter službe za opazovanje in obveščanje takratnih občin.¹ Kot enotni podporni informacijski mehanizem procesov obrambnega odločanja sta namreč »nerazdelno« povezana zagotavljala tako uspešne osamosvojitvene priprave kot končno zmago v osamosvojitveni, (samo)obrambni vojni leta 1991, ki smo jo vojevali s takratno Jugoslovansko ljudsko armado (JLA).

Ker govorimo o dejavnostih s področja t. i. civilne obrambe, o katerih je razmeroma malo znanega in napisanega, je izdaja knjige toliko pomembnejša. Načeloma govorimo o dveh dejavnostih, ki sta sicer spadali pod okrilje t. i. civilne obrambe, kar so v občinah pokrivali takratni upravni organi za obrambo, čeprav so enote za zveze družbenopolitičnih skupnosti imele enak (vojaški) status kot enote teritorialne obrambe. Zgodovinska škoda bi bila, da prepustimo vlogo, napore in uspehe teh služb in njihovih pripadnikov pozabi, saj so enote in njihovi akterji v tem našem neponovljivem zgodovinskem obdobju odigrali izredno pomembno vlogo. S sprejemanjem, obdelavo in posredovanjem ključnih (pravočasnih in zaščitenih) informacij so omogočali pristojnim organom uspešno usklajevanje in sprejemanje kakovostnih odločitev, vključno z javnim obveščanjem in alarmiranjem.²

Poleg tega pa gre za nezanemarljivo število sodelujočih. O njihovem številu natančni podatki verjetno niti niso zbrani oziroma niso javno predstavljeni. Zato se lahko opiramo le na oceno števila sodelujočih v enotah upravnih zvez v občinah in pokrajinah in njihovih enotah ter med pripadniki republiškega Odreda za zveze³ od številke 3000 do 3350.

Če k temu prištejemo še aktivirane v službi opazovanja in obveščanja (brez dopolnilnega opazovalnega omrežja) s po 25–35 osebami na občino, to pomeni dodatno od 1500 do 2100 sodelujočih. Skupno število v času osamosvojitvene vojne tako znaša 4500 do 5500 oseb, in to brez relejnih kurirskih zvez (ki v vojni niso aktivirane). Ta obseg je torej najmanj desetkrat večji od sedanjega števila podobnih struktur našega obrambnega sistema.

1 Takratne družbenopolitične skupnosti so v republikah predstavljale občine in SRS. Za to obravnavo v to kategorijo uvrščamo tudi t. i. pokrajinske odbore kot vojna vodstva sprva šestih in pozneje od leta 1979 12 pokrajin ter mesta Ljubljane. Prave politično-administrativne drugostopenjske pokrajine, kot druga vmesna raven lokalne samouprave, žal niso bile ustanovljene.

2 O zadnji vojni za samostojno Slovenijo je o konkretnih (operativnih) uspehih civilnih in vojaških oblasti, posameznikov, struktur, enot in poveljstev TO, milice, Manevrške strukture narodne zaščite in drugih segmentov nacionalnega varnostnega ustroja veliko napisano. Nasprotno lahko ugotovljamo za članke ali spomine s to tematiko, ki je po mojem mnenju glede na odigrano vlogo in pomembnost doslej neupravičeno zapostavljena. Zato upam, da se v prihodnje javno oglasi več sodelujočih, ki so organizirano, z znanjem, sposobnostmi in srčnostjo ter pogumom zagotavljali uspešno delovanje naše oblasti.

3 Ocena števila kadrov upravnih zvez za oktober 1990: odred za zveze 350, 13 pokrajin Š40 520, 62 občin Š40 2480.

Slika 1 Leto 1969, formiranje partizanske enote v Slovenskih Konjicah. Aktivni oficir JLA pojasnjuje zadeve vodstvu konjiškega partizanskega bataljona. Tretji z leve poveljnik učitelj Jože Višnar, drugi poveljnik Zreške čete Boris Podvršnik st., peti z leve je Slavko Pintar (arhiv: Jože Baraga)

Glavni štab za splošni ljudski odpor je bil v Sloveniji ustanovljen 20. novembra 1968, teritorialna obramba pa je bila, kot rezervna sestava oboroženih sil (JLA), sprva organizirana po vzoru odredov partizanskih enot.

Po pripovedovanju Borisa Podvršnika st. (1932–2019), očeta avtorja te knjige, je bil na Konjiškem prvi neprofesionalni poveljnik teritorialnih enot⁴ profesor zgodovine Jože Višnar. V poveljstvu sta sodelovala še Miro Župančič (iz Zreč, direktor Cometa), Avgust Bogatin (poslovodja iz Konjic). Kmalu pa so formirane še pehotne enote četrte sestave: Konjiška (komandir Stane Pahole), Loška (komandir Alojz Krajnc) in Zreška (komandir Boris Podvršnik st.), ki je sprva vključevala tudi Vitanjski vod (komandir Mlinšek). Obvezniki so bili najprej samo razporejeni. Nekoliko kasneje so iz armadnih skladišč pripeljali tudi orožje ter strelivo (puške M-48, PM M-53, kasneje tudi RB M-57, PAP M-59/66), ki so ga dislocirali iz vojaškega skladišča Pečovnik blizu Celja v skladišča v Slovenskih Konjicah, Ločah in Zrečah.

⁴ Pri zbiranju in oblikovanju slikovnega gradiva smo naleteli na zanimive fotografije, ki ilustrirajo ter pojasnjujejo nastajanje teritorialne obrambe na Konjiškem, čeprav ta tematika sprva ni bila predmet obravnave, vendar pojasnjuje vlogo in koncept celotnega sistema ter vlogo in pomen obeh »vezističnih« enot znotraj le-tega.

Slika 2 Konjiški partizanski bataljon, postrojen na dvorišču tovarne Unior v Zrečah, fotografija je iz prve polovice sedemdesetih let dvajsetega stoletja. (arhiv: Jože Baraga)

Enote so uniformirali nekoliko kasneje. V Zrečah je orožje hranjeno v »Unverdorbnozem« skladišču, kjer so prostori sedanjega Uniorjevega obrata Sinter. Zreška četa je imela sprva v oborožitvi tudi dva mitraljeza Breda M-37. Kasneje so ustanovili Občinski štab teritorialne obrambe Slovenske Konjice na čelu s profesionalcem (partizanom in bivšim oficirjem JNA) majorjem Franjom Marovškom, ki je kasneje razrešen in postavljen za ravnatelja OŠ Vitanje. Takrat so čete povezali v bataljon, ki mu je kot vojni komandant poveljeval Franc Ban. Kot prva inštruktorja sta pomagala armadni podpolkovnik Črnogorec Pejovič in polkovnik Gomazel.

Maks Tajnikar kot operativec in Julčka Punčuh, ki je bila vodja pisarne, sta se zaposlila domnevno leta 1974. Kot stalna sestava so se leta 1975 pridružili v OŠTO Slovenske Konjice in se zaposlili še: Franc Kodrič kot skladiščnik, Anton Kolar kot prvi mirnodobni komandant, Alojz Groleger, Peter Mlakar in kasneje še Slavica Felicijan ter pred osamosvojitvijo Slovenije še Zlatko Vehovar.

Slika 3 Ešalon CZ, ki ga vodita poveljnik OŠCZ Štefan Vida in načelnik Slavko Pačnik, parada v Slovenskih Konjicah, ko smo odpirali nove prostore Doma TO, 1982. (arhiv: Jože Baraga)

V Konjicah so sredi sedemdesetih let s svečano parado predali namenu tudi domnevno prvi tovrstni objekt v takratni Jugoslaviji, Dom teritorialne obrambe, ki so ga poimenovali po partizanskem komandantu iz Zreč Borisu Vinterju. Kasneje so leta 1982 bočno postavili še nov sodoben objekt, kamor sta se preselila OŠTO in OUOLO (oddelek za obrambo), kar so zopet proslavili s parado. Leva stran objekta je namenjena OŠTO (prva etaža pisarnam, mansarda učilnici in kabinetu, kletni prostori skladiščenju orožja, oborožitve in drugih MTS ter garaži). V desnem delu je bil stacioniran oddelek za obrambo (prva etaža je namenjena pisarnam, mansarda centru zvez in občinskemu centru za obveščanje, kletni prostori pa za skladišče oborožitve in streliva, garažam, skladišču CZ in prostorom Rdečega križa ter radiokluba YU3DXU Slovenske Konjice). V ostalem starejšem delu je urejena dvorana za potrebe takratne skupščine občine in gostišče.

Vloga takratnih občin na področju ljudske obrambe

Po vdoru sil Varšavskega pakta oziroma t. i. vzhodnega bloka leta 1968 na Češkoslovaško, kar je bil neke vrste zunanji dejavnik, in z decentralizacijo⁵ na notranjem področju v obdobju po Rankovi u so se v Jugoslaviji lotili pomembnih sprememb. Zato so obrambni koncept na strateški ravni prenovili in začeli graditi sistem splošnega ljudskega odpora (SLO), ki so ga v osemdesetih letih razširili še na področje notranje varnosti v sistem ljudske obrambe in družbene samozaščite (SLO in DS) na vseh ravneh družbe. To je pomenilo sistem »totalne obrambe« oziroma »obrambno-zaščitnega ježa«, katerega bodice bi bodle tako rekoč iz vseh struktur družbe, z ukrepi pasivnega upiranja, vse do aktivnih prvin vojaške obrambe znotraj zvezne vojske (JLA) in republiških vojaških struktur (TO). Slovenska posebnost je bila tudi organiziranje t. i. narodne zaščite (NZ) in gotovo tudi poskusi z množično izvidniško-obveščevalno dejavnostjo, t. i. MIOD.

Tako so na občinskih ravneh začeli (sprva) znotraj občinskih oddelkov za ljudsko obrambo nastajati trije povezani (pod)sistemi. Prvega je predstavljala »vojaška teritorialna struktura« s prostorskimi enotami in partizanskimi odredi ter poveljstvi partizanskih enot v občinah. Vse to so pozneje preimenovali v teritorialno obrambo z občinskimi štabi in prostorskimi ter manevrskimi enotami teritorialne obrambe.⁶

Drugi in tretji podsistem je s spremembo ustave in zakonodaje predstavljalo oblikovanje službe opazovanja in obveščanja ter upravnih zvez kot dejavnosti, ki so vključevale organiziranje služb in ustanavljanje rezervnih enot, med njimi so nekatere na področju službe za opazovanje in obveščanje pozneje prerasle v stalno dejavnost.

Drugi sklop je v občinah predstavljal (pod)sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja, ki je temeljil na občinskih centrih za obveščanje, vizualnih opazovalnicah in dopolnilnem opazovalnem omrežju (elektrodistribucija, zdravstvo, gasilci, gozdarji, vodarji, PTT) ter strelcih proti toči.⁷ Na Konjiškem smo organizirali občinski center opazovanja in obveščanja (OCO) z oznako C-1482.

5 Decentralizacijo obrambe je prinesel Zakon o ljudski obrambi, sprejet 11. februarja 1969. Več o tem glej strani 6–8.

6 Moj oče Boris Podvršnik st. (1932–2019) je bil komandir (poveljnik) čete v bataljonu Celjskega partizanskega odreda od 3. 1. 1969 do leta 1975. Potem pa od 15. 1. 1976 razporejen v enote pri OŠTO Slovenske Konjice in od leta 1978 vodil štab TO Krajevne skupnosti Zreče do njegove ukinitve sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja.

7 Na ravni pokrajin so bili poleg republiškega centra za obveščanje v Ljubljani s 1. januarjem 1987 ustanovljeni pokrajinski centri za obveščanje, ki so nastali iz jedra mestnih centrov regijskih središč. Regijski center za obveščanje Celje je vodil Josip Zilinski, pri tem pa mu je pomagal, vsaj sprva, referent za zveze in KZ Maček.

Slika 4 Usposabljanje Konjiškega bataljona teritorialne obrambe leta 1972 na Rogli (arhiv: Jože Baraga)

Upravne zveze in kriptozasčita družbenopolitičnih skupnosti (DPS), ki so jih sprva imenovali vojne zveze DPS, so predstavljale posebno avtonomno komunikacijsko strukturo, kot živi »mehanizem« prenosu informacij ob izrednih razmerah, večjih nesrečah in vojni, namenjene so bile vodstvom SRS, pokrajin in občin ter službi opazovanja in obveščanja. Struktura je bila organizirana po striktni zakonski določbi in načelih, ki so veljala za teritorialno obrambo, kar jo uvršča med vojaške sisteme ne glede na to, da so bili zanjo odgovorni upravni organi za obrambo ali pokrajinski odbori kot civilne obrambne institucije. V izrednih razmerah in vojnem stanju je bila zadolžena tudi za zagotavljanje komunikacij in kriptozasčito za službo opazovanja in obveščanja.

Želim pojasniti in poudariti, da so bile takratne občine, v primerjavi z današnjimi, neke vrste dvoživke⁸. Kot (enotirni) upravno-teritorialni upravni sistemi so poleg tipično lokalnih (občinskih oz. komunalnih) zadev, ki jih opravljajo sedanje občine, opravljali tudi prvostopenjske naloge s področja klasične državne uprave (oblasti), kot so notranje zadeve in obramba. Dvojček dejavnosti je tako zagotavljal upravne zveze (komunikacije) in t. i.

⁸ Dodati je treba, da je bil tudi znotraj občin uveljavljen dvotirni sistem upravljanja s t. i. izvršnimi sveti, ki so predstavljali nekakšno občinsko vlado z izvršilnimi pooblastili in »občinskimi ministri« za posamezna področja. Najvišji predstavniški organ je predstavljala tridomna skupščina občine (s tremi zbori: krajevnih skupnosti, združenega dela in družbenopolitični) s profesionalnim predsednikom, ki je bil hkrati predsednik sveta za SLO in DS kot najvišjega organa za področje obrambe. Za operativno usklajevanje vojnih priprav pa je bila pri izvršnih svetih praviloma ustanovljena tudi občinska koordinacija, podobno kot na ravni države.

Slika 5 Usposabljanje Konjiškega bataljona teritorialne obrambe leta 1973 na Rogli (arhiv: Jože Baraga)

službo opazovanja, obveščanja in alarmiranja (tudi prebivalstva) tudi za najnižjo raven – za naloge vojnih vodstev in obrambno-zaščitnih sil takratnih slovenskih občin.

Za »civilni« obrambni del so bili pristojni občinski upravni organi za obrambo (UOLO)⁹, za vojaški del pa štabi in enote teritorialne obrambe. Ti so kot druga komponenta oboroženih sil z ožjo stalno sestavo in rezervnimi obvezniki ter enotami delovali v vsaki občini. Zanimivo je, da je bila služba opazovanja in obveščanja klasificirana kot civilna služba (klasifikacija C in štirimestna številčna oznaka), enote za zveze pa kot sistem, ki je temeljil na podlagi zakonodaje, ki je veljala za teritorialno obrambo (razporejanje, organiziranje, delovanje, opremljanje, uniformiranje, oboroževanje, usposabljanje) – klasifikacijska oznaka LO in štirimestna številčna enoznačna šifra vsake posamezne enote.

⁹ Sprva kot t. i. občinski vojni odseki, v vmesnem obdobju oddelki, pozneje pa so nekatere občine posnemale državno raven in so namesto oddelkov in njihovih vodij uvedle sekretariate in sekretarje. To je bila po mojem mnenju stvar prestižne narave, saj je naziv sekretar v javnosti bolj zvenel kot vodja oddelka. Odvisno od organiziranosti posamezne občine, torej. Tako je prihajalo do absurdov, da so nekatere velike mestne občine imele oblikovane precej številčne oddelke, nekatere najmanjše pa sekretariate. Ponekod so bili upravni organi v občinah pred osamosvojitvijo celo združeni z resorjem notranjih zadev. Bili pa so celo primeri, ko so bili sicer samostojni, v izvršnem svetu občine jih je pokrival samo en član. V starem žargonu smo jih pogovorno imenovali vojni odseki. V večjih občinah so bili lahko celo notranje strukturirani na oddelke, referate ...

Slika 6 Pripadnik enot teritorialne obrambe med vzpostavljanjem zveze na terenu leta 1989 (foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)

Občinski upravni organi za obrambo so poleg vodje in administrativnih uslužbencev predstavljali strokovni delavci oz. profesionalci, ki so pokrivali temeljna področja organizacijsko-mobilizacijskih zadev, vključno z vodenjem evidenc in razporejanjem civilnih in vojaških obveznikov, referenti za nabor, za civilno zaščito (zaščito in reševanje), uslužbenci za t. i. civilni družbeno-gospodarski sistem ter referenti za zveze in službo opazovanja, obveščanja in alarmiranja (v manjših občinah je bilo to organizirano znotraj ene enote, v največjih mestnih občinah pa sta bila referata ločena).¹⁰

¹⁰ Del nalog UOLO je bil civilne narave, kot sta zaščita in reševanje. Naborni referat pa je predstavljal že podaljšano roko JLA, podobno kot vojaške evidence, razporejanje kadra in mobilizacija za potrebe vojnih enot, ki je operativno deloval s pomočjo rezervnih mobilizacijskih inštruktorjev in kurirjev. Vojaške evidence in razporejanje kadra je bilo centralno, ne samo za JLA, temveč za celotno vojaško strukturo, milico, narodno zaščito in civilno zaščito.

Organiziranost upravnih zvez in službe opazovanja obveščanja in alarmiranja

Služba upravnih zvez in služba opazovanja, obveščanja in alarmiranja sta bili organizirani na treh (vertikalno in horizontalno) povezanih ravneh: republiški, pokrajinski(h) in občinski(h). S tem smo zagotavljali poleg (kaskadnega) prenosa sporočil, ukrepov (za pripravljenost) in drugih informacij ter odločitev tudi mrežno povezovanje, t. i. zveze sodelovanja kot informacijsko-komunikacijski mehanizem odločanja oblastnih organov za izredne razmere in vojno v takratnih DPS. Občinska raven je pomenila osnovno (začetno) raven.

Vmesna raven je bila pokrajinska. Ta je ob tem, da nismo imeli ustanovljenih »pravih« upravnopolitičnih pokrajin, opravljala nalogo vojnega vodenja na vmesni ravni med občino in SRS. Občina Slovenske Konjice se je skupaj s petnajstimi drugimi občinami po letu 1975 povezala v zahodnoštajersko (obrambno, vojaško) pokrajino s sedežem v Celju. Kot vojno vodstvo pokrajine je bil institucionaliziran Pokrajinski odbor za zahodnoštajersko.¹¹ Obseg pokrajine se je v začetku osemdesetih let zmanjšal, ker sta se na nekdanjem območju oblikovali še koroška in zasavska pokrajina.

Stalno službo na pokrajinskem odboru v Celju je vodil sekretar Vlado Gorjup, pozneje ga je zamenjal Vili Petek, ki je to delo opravljal vse do njihovega razformiranja leta 1990.¹² Stane Kužnik je bil zaposlen za področje obrambnega načrtovanja, za mobilizacijo in zveze je bil poklicno zadolžen Janez Oman, poveljnik voda zvez¹³ pa je bil Dani Knez. V vojni je bilo predvideno, da je enota oblikovala pokrajinski center zvez za zagotavljanje zvez (vodenja in sodelovanja) in kriptozščite vojnega pokrajinskega vodstva¹⁴.

11 Pokrajinski odbor (PO) zahodnoštajerske pokrajine je od 1972 do leta 1980 vodil Lojze Libnik, v vmesnem obdobju predsednik Franjo Korun in zadnje obdobje Jože Stanič. PO je bil strukturiran na poverjeništvu: za obrambo, gospodarstvo, zdravstvo, preskrbo, kmetijstvo, šolstvo in socialo ..., ki so jih vodili poverjeniki. Vir: Janez Oman, telefonski pogovor z avtorjem 26. 1. 2021.

12 Janez Oman se spominja, da je Petek poleg mornariške vojaške akademije v Splitu dokončal tudi ekonomijo.

13 Šlo je za identično formacijo, kot je to veljalo za občine. Vod je imel v sestavi poveljstvo, dva oddelka radijskih zvez (HF-KV in VHF-UKV), oddelek kriptozščite, oddelek žičnih zvez in oddelek kurirskih zvez. Formacija se je gibala okrog 40 vojaških obveznikov, z 10 rezervo pa je lahko dosegala do 45 obveznikov. Vsaka takšna vojaška enota za zveze in informacijsko podporo formira odvisno od razmer enega ali več stacionarnih ali mobilnih, začasnih ali trajnih centrov zvez, bodisi za organiziranje za potrebe celote bodisi dela različnih (združenih ali razdruženih) poveljstev.

14 Sistem zvez v pokrajini je bil brezhibno organiziran, tako je tudi deloval. Zato so v pokrajino radi prihajali v nadzor predstavniki RSL0. Najmanj enkrat na leto smo organizirali tudi skupne vaje, pri čemer smo v zadnjem obdobju največ uporabljali radioteleprintersko delo na področju okrog 80 MHz, z uporabo simetričnega šifriranja dešifriranja po metodi Š-7 s pomočjo binarnega seštevalnika po modulu 2-TG 41, v zadnjem obdobju pa se je uveljavil tudi digitalni sistem s pomočjo kriptirne naprave KPU-21.

Usklajevanje pokrajinske službe za opazovanje in obveščanje je bilo naloga Pokrajinskega centra za obveščanje (PCO) Celje, ki je mirnodobno zaživel po 1. januarju 1987, vodil pa ga je Josip Zilinski.

Na ravni SRS je znotraj Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo (RSLO) obe področji precej časa upravljal (republiški podsekretar) Ivo Primc. Za Republiški center za obveščanje (RCO) je bil zadolžen Tine Brajnik, za kriptozашčito sprva Matija Pečenik, pozneje pa Janez Škufca, za relejne kurirske zveze Stane Vadnal ter obrambno načrtovanje zvez Viktor Ostanek. V centru za obrambno usposabljanje Poljče je ta sektor upravljal mag. Vitomir Pretnar.

Primer takratne Občine Slovenske Konjice

V nadaljevanju opisujem zadeve v takratni »veliki« občini Slovenske Konjice¹⁵. Opis se nanaša na razvojno-organizacijske, operativne, kadrovske, učne, materialno-tehniške, finančne, načrtovalske in druge vidike.

Leta 1968 je Gvido Hauptman, dolgoletni vodja vojnega odseka, z namenom ustanovitve enot za zveze in službe OJOA sklical jedro rezervnih vojaških obveznikov, ki so vojaški rok služili kot vezisti¹⁶.

Prvi komandir enote, ki so jo pogovorno imenovali kar občinski center zvez, je postal Zrečan Mirko Klemen¹⁷, v enoti pa so sodelovali nekdanji vojaški telegrafisti, telefonisti, teleprinteristi in kurirji¹⁸. V začetnem obdobju je jedro sestavljala peščica zagnanih radioamaterjev iz radioklubov YU3DXU Slovenske Konjice in YU3DB Zreče, ki so »zrasli« iz potrebe po vojaškem kondiciranju rezervnih telegrafistov in hkrati iz njihove resnične predanosti, srčnosti in zagretosti, na čemer je temeljila njihova motivacija. Temu jedru so se pozneje pridružili drugi mlajši kadri.

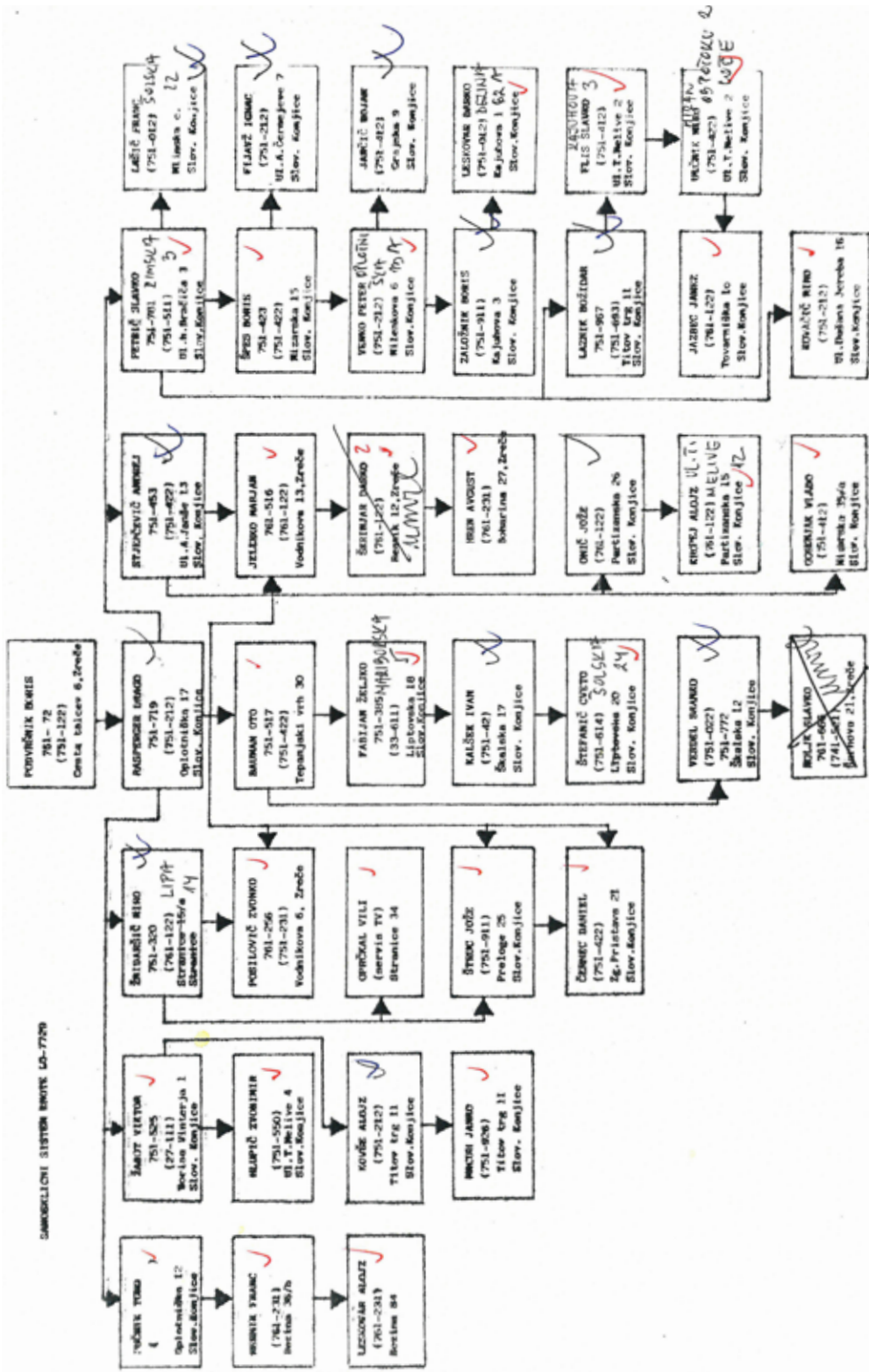
15 Občina se je po reformi lokalne samouprave leta 1995 razdelila na tri občine: Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče.

16 Povzeto po pripovedovanju prvega poveljnika Mirka Klemna in pisnem zapisu Jožeta Oniča, poveljnika 1. oddelka radijskih zvez od ustanovitve enote do njenega razformiranja po osamosvojitvi.

Dodajam, da je po Hauptmanovem odhodu v pokoj nekaj časa oddelek začasno vodil Franc Omerzu, referent za vojaške evidence in mobilizacijo (organizacijsko-mobilizacijske zadeve), pozneje pa je postal vodja Janko Kovač, nekdanji predsednik izvršnega sveta skupščine občine. Za t. i. sistem priprav družbenogospodarskega sistema je bil odgovoren Vinko Bauman, za nabor Maks Rakovnik, za civilno zaščito Slavko Pačnik, za administracijo pa Milena Šajtegl.

17 Mirko Klemen je 22 let vodil tudi zreško krajevno skupnost, kar je bil čas njenega najhitrejšega razvoja. Bil je dolgoletni direktor Uniorjevega vzdrževanja in predsednik radiokluba YU3DB Zreče. V obdobju dveh dvehletnih mandatov tudi podpredsednik Skupščine občine Slovenske Konjice. Imenovan je za častnega občana Občine Zreče.

18 To so bili: Jože Onič, Mihael Vuherer, Štefan Verdnik, Slavko Pečovnik ter Oto Bauman in Jože Lepšina (kot šifrerja), Rudi Bajda in Viktor Žabot. Jože Onič je dolgoletni radioamater, ki še zdaj zelo uspešno tekmuje v veteranski kategoriji ARG. Je tudi dolgoletni in aktualni predsednik radiokluba S59DXU Slovenske Konjice.

Slika 7 Načrt samosklica enote za zveze leta 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

Kot profesionallec, zaposlen v vojnem odseku, je bil za zveze in enoto zvez v začetnem obdobju zadolžen Tone Arnuš, sicer referent za CZ, ki je skrbel tudi za zveze in službo za opazovanje in obveščanje (SOO), po njegovi smrti pa vodja oddelka za ljudsko obrambo Gvido Hauptman s pomočjo referentov za druga področja, in sicer vse do 1. septembra 1985, ko so za ta področja zadolžili avtorja prispevka.

Po pripovedovanju prvih sodelujočih funkcije in dejavnosti oziroma dolžnosti v začetnem obdobju znotraj obeh služb niso bile strogo ločene, čeprav sta bili vodji imenovani posebej. To je bila posledica prepletenosti obeh področij, saj je bila dolžnost enote za zveze zagotavljati vse temeljne zveze tudi za službo opazovanja in obveščanja, razen morda za obe ekipi vizualnih opazovalnic, ki sta bili opremljeni z radijskimi sredstvi in drugo opremo ter tako kadrovsko in materialno »avtonomni«.

Enota je v tehniškem in manipulativnem smislu zagotavljala tudi zveze sodelovanja, pri čemer smo poseben poudarek namenjali vsem vrstam komunikacij s CZ in z OŠTO, za kar smo zagotavljali glavno kriptozoščito po obeh smereh OŠTO–PŠTO, prek pokrajinske enote ali po obeh smereh z Ljubljano.

Od jeseni leta 1985 je konjiškemu vodu za zveze in kriptozoščito (enoti LO-7729) poveljeval rezervni poročnik (pozneje stotnik) Drago Rasperger.¹⁹

Pokazatelji opremljenosti so tabele, navedene v nadaljevanju. Prikazujejo stanje iz obdobja vojne za samostojno Slovenijo, vendar so podatki zgovorni.

Slika 8 Poljski telefonski kabli PTK-56

¹⁹ Drago Rasperger je bil kot elektrotehnik dolga leta zaposlen v Konusovem elektro vzdrževanju kot specialist za elektroniko in informatiko, pozneje pa je deloval v svojem podjetju. Drago je bil gojenec ŠRO, smer zveze. Bil je tudi pobudnik in organizator prvega srečanja nekdanjih pripadnikov enote v Konjiški vasi 22. maja 2004.

Slika 9 Telegrafski modem UP-1

Slika 12 Iskra PTR-100

Slika 10a Taster za Morsejevo abecedo TS-1

Slika 13 Komplet VHF radijska postaja RT-20 TM t. i. RUP 20 (foto: Dragan Pavičević)

Slika 10b Taster TS-3

Slika 11 Vojaški poljski telefon Iskra M-63

Slika 14 Radijska postaja MRS 480

Relejne kurirske zveze Štafeta kot pomemben del upravnih zvez

Poseben »unikatni« segment sistema upravnih zvez in kriptazaščite v SRS so predstavljale relejne kurirske zveze Štafeta. Te zveze so bile na podlagi izkušenj s podobnim sistemom mreže kurirskih postaj z oznako TV iz druge svetovne vojne organizirane enotno za vse ozemlje Slovenije.

Na območju občine so bile za vojno delovanje organizirane tri kurirske postaje s 27 vojaškimi obvezniki, oznak LO-7729/ZŠ-18 (4022), LO-7729/ZŠ-19 (4023) in LO-7729/ZŠ-20 (4024).²⁰ Sprva so bil vojaški obvezniki oboroženi s trofejnim orožjem²¹.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIKANI SEKRETARIAT ZA
LJUDESKO OBRAMBO SR SLOVENIJE

Številka: 41/1
Ljubljana, dne 25. januarja 1979

Na podlagi 31. čl. temeljnega zakona o sredstvi za delo upravnih organov /Ur. list SFRJ št. 46/64/ iz v skladu 65-68. člena zakona o ljudski obrambi /Ur. list SRS št. 23/76/ izdaja Republiški sekretariat za ljudsko obrambo SR Slovenije:

N A L O G
ZA PRENOS OBOROŽITVE IN OPREME

IZROČITELJ: Republiški sekretariat za ljudsko obrambo SR Slovenije
PREVZEMNIK: Upravni organ za ljudsko obrambo OS Slovenske Konjice BREZPLAČNO

Zar. štev.	Organ, ki sprejme oborožitev in opremo	Brzostrelka:										Puška:			Naboji:			
		MP-40	PPŠ	Okvir.	Torbica	Polni-lec	M-48	M-98	Torbica 2/d	Torbica 3/d	Oprtač 3/d	Pripor	9 MP	7,9	Jermen	Zaboj	Opasač	Torbica 3/d
1.	OS Slovenske Konjice	11	-	33	11	3	16	-	32	16	16	16	1650	1200	27	3	27	27

Zaključeno z zaporedno številko 1 (ena)

Navedeno oborožitev in opremo naj izročitelj iz svoje evidence izknjiži takoj, od prevzemnika pa zahteva pisмено potrditev na tem nalogu, da je oborožitev in opremo po nalogu vnesel v svojo evidenco.

REFERENT ZA MATERIALNE ZADEVE:
Duša Simčič

POMOČNIK SEKRETARJA:
Janez Petan

POTRDILO O SPREJEMU:
Navedeno oborožitev in opremo smo sprejeli po tem nalogu

Sprejel: _____ MP. Predstojnik: _____

Ljubljana, dne 25. 1. 1979

Slika 15 Faksimile dokumenta iz leta 1979: Nalog za prenos oborožitve in opreme (arhiv: Boris Podvršnik)

²⁰ Spominjam se, da je eni kurirski postaji (KP) poveljeval gozdar in lovec Boris Planinc, drugi gozdar Srečko Bornšek.

²¹ Prvotno oborožitev 11 trofejnih nemških brzostrelk MP-38 in 16 pušk M-98 sva s skladiščnikom na OŠTO Slovenske Konjice Francijem Kodričem pozneje zamenjala z novejšimi, še neuporabljenimi in konzerviranimi repetirkami Mauserjevega tipa CZ iz Kragujevca M-48A.

(20/79)

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA
LJUDSKO OBRAMBO

Štev.: SZ 869/31
Ljubljana, 24/1-1979

SZ-869/17	26	1979
1		4/1
<i>fruhling</i>		<i>1/1</i>

LJUDSKA OBRAMBA
URADNA TAJNOST
STROGO ZAUPTNO

Na podlagi 3. člena pismenega dogovora med Republiškim sekretariatom za ljudsko obrambo št. SZ 869/3 z dne 7/1-1977 in Republiškim sekretariatom za notranje zadeve št. SZ 01/47-3/77 z dne 7/1-1977, izdajam

O D L O Č B O

O brezplačnem prenosu oborožitve in opreme za potrebe vojnih enot in za relejne kurirske zveze (RKZ).

Oborožitev in opremo so sprejeli Pokrajinski odbori in občinske skupščine ter Republiški sekretariat za ljudsko obrambo od Republiškega sekretariata za notranje zadeve in od postaj in Oddelkov milice na podlagi zgoraj omenjenega sporazuma.

Oborožitev in opremo sprejemajo Pokrajinski odbori in občine po NALOGU ZA PRENOS OBOROŽITVE IN OPREME in na istih nalogih potrdijo sprejem.

Oborožitev in oprema, ki ste jo sprejeli po tej odločbi je predvidena po materialni sistemizaciji obrambnega načrta vojnih zvez oziroma RKZ.

Naloge za prenos oborožitve in opreme podpisuje pomočnik sektorja za pravne in obče zadeve.

PRILOGA:

- Nalog za prenos oborožitve in opreme

REPUBLIŠKI SEKRETAR
Martin Košir

Martin Košir

PREGLED O STANJU PRENEŠENE OBOROŽITVENE OPREME

Enota	Štev. dok.	Brzostrelka			Puška M-48			Polnilec	Zaboj	Opasac	Torbica
		količina	naboji	številka	količina	naboji	številka				
4022	89/71	3	450	4070-30% , 7302-50% , 8313-30%	4	300	91351-20% , 91452-20% , 91792-30% , 92030-50%	1	1	7	7
4024	91/71	4	600	951-60% , 9332-60% , 8844-60% , 8530-60%	6	450	91784-60% , 92028-40% , 91627-40% , 91643-20% , 92294-50% , 92197- 5%	1	1	10	10
4023	90/71	4	600	2793-70% , 5314-70% , 1548-70% , 9935-70%	6	450	91509-30% , 91610-30% , 91799- 5% , 91943-40% , 91344-20% , 91666-40%	1	1	10	10
S K U P A J :		11	1650		16	1200		3	3	27	27

OPOMBA: K vsaki brzostrelki pripadajo še 3 okvirji, torbica za okvirje in jermen, k vsaki puški pripadajo še 2 dvodelni, 1 trodelna torbica za naboje, trodelni oprtač, jermen in pribor za čiščenje.

Slika 17 Faksimile dokumenta iz leta 1979: Pregled stanja prenešene oborožitve in opreme (arhiv: Boris Podvršnik)

Načrt delovanja sistema *Štafeta* je temeljil na podlagi iz leta 1978, s poznejšimi večkratnimi posodobitvami, nazadnje leta 1989, ko smo na novo usklajevali kurirske javke.²²

Na ravni SRS je bilo oblikovano poveljstvo RKZ, na nižji pa sektorska poveljstva (SP). Sektorskemu poveljstvu naše pokrajine je bilo podrejenih 18 kurirskih postaj. V vojni za Slovenijo leta 1991 sistem ni bil aktiviran, ker za to na srečo ni bilo potrebe.

22 Kurirske javke (KJ) na Konjškem so bile: 1. KJ v Loški gori, Bukova gora, kota 863, pri kmetu Podgrajšku, po domače Pačniku; 2. KJ v Špitaliču, Stare Slemene 20, pri kmetu Mirku Slemenšku; 3. KJ v Jerneju, Ličenca 6, pri kmetu Raku, pod Bezgetovo kapelo; 4. KJ v Bukovljah 26, na Stranica, pri kmetu Tisnikarju; 5. KJ v Vitanju, pri kmetu Pungartniku, Stenica 38; 6. KJ v Spodnjem Doliču, pri kmetu Žovsu, po domače Špeglu, Sp. Dolič 39; 7. KJ je bila sistemska javka za vključevanje, pri kmetu Pušniku na Planini na Pohorju.

Sistem opazovanja obveščanja in alarmiranja

Glede na nosilce aktivnosti se je sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja razvejal v dva ločena specializirana dela. Prvi je bil opazovanje in obveščanje v oboroženih silah in drugi v družbenopolitičnih skupnostih – državi, republikah in občinah.²³

Občine so predstavljale najnižjo raven organiziranja in povezovanja vseh elementov službe opazovanja in obveščanja ter dopolnilno opazovalno omrežje. Pri tem je center za obveščanje s pomočjo enote za zveze zagotavljal in omogočal ne samo obveščanje vojnih vodstev in civilno-obrambnih sil, ampak tudi obveščanje ter pravočasno alarmiranje prebivalstva.²⁴ Namen je bil, ob razglašeni izredni razmerah ali vojni in ob večjih naravnih nesrečah ali katastrofah, zagotavljati prenos vseh ukazov, odredb, sporočil in ukrepov za pripravljenost ter mobilizacijo. To bi lahko opisali tudi kot živčni sistem ali center oziroma informacijski center, namenjen predvsem za operativno zbiranje, obdelovanje (analiziranje) in posredovanje informacij, zanimivih za vodstva DPS, kot živi procesor z zunanjimi enotami in spomini. Službo za opazovanje in obveščanje so povezovali centri za opazovanje in obveščanje (vseh treh ravni), vizualne opazovalnice (VOP), enote za alarmiranje, vanjo pa so bili vključeni tudi strelci proti toči.²⁵

23 Sistem so v oboroženih silah SFRJ sestavljali: ZOJIN – zračno opazovanje, javljanje in usmerjanje; OSOJ – obalne službe opazovanja in obveščanja, ZOJ – zračno opazovanje in obveščanje in MOJ – minsko opazovanje in obveščanje.

24 Na ravni SRS so bili ustanovljeni Republiški center za obveščanje, ki je v osemdesetih letih prevzemal tudi dejavnosti mirnodobnega centra, pokrajinski (regijski) centri za obveščanje, ki so mirnodobno delo začeli po 1. januarju 1987, in občinski centri za obveščanje, ki so bili predvideni samo za delo v izrednih razmerah, naravnih nesrečah in vojni. Dopolnilno opazovalno omrežje pa so predstavljali: hidro-meteorološka služba, zdravstvo, veterinarska služba, gasilstvo, vodnogospodarski subjekti, elektrogospodarstvo, v društva organizirani planinci, radioamaterji in podobni, organi za notranje zadeve ter lovci. Uvedena je bila tudi enotna telefonska številka 985.

25 V nekaterih večjih občinah je bil imenovan načelnik službe, v manjših pa je ta funkcija v praksi združena z načelnikom centra.

Občinski center za obveščanje (OCO) je vodil načelnik, ki je imel namestnika. Center so sestavljali:

- ekipa za spremljanje zemeljske situacije (vodja, trije operativci, trije zapisovalci in rezerva),
- ekipa za spremljanje zračne situacije (vodja, trije operativci, trije zapisovalci in rezerva),
- računsko-analitska skupina za spremljanje JKB-situacije, kot računsko-analitični organ (vodja in trije analitiki),
- skupina za vzdrževanje in oskrbo (vodja in trije obvezniki),
- vizualne opazovalnice z opremo za spremljanje predvsem zemeljske in JKB-situacije (jedrsko-kemično-biološke) ter javljanja zračne situacije v coni optične vidljivosti. Ta elementa sta bila načeloma samostojna znotraj službe, vendar smo v naši občini zaradi racionalnosti oba podredili načelniku OCO.²⁶

Sredi osemdesetih let, ko je zaživel sistem obrambe proti toči, smo na Konjiškem aktivirali štiri strelna mesta in strelce, in sicer v Suhadolu, Gorenju, Vitanju in Zečah, vendar sta najdlje delovala strelca Arih in Bobik s prve in zadnje lokacije. Strelci so bili navezani na enotni sistem meteorološkega obveščanja, ki je temeljil na radarskem sistemu Lisca, s takrat sodobnimi radijskimi postajami PRC 450, ki so delovale na UHF (UKV) obsegu (78-88 MHz, 400 kanalov). S temi postajami so bili opremljeni tudi obe vizualni opazovalnici OCO ter naš mobilni center zvez v vozilu UAZ 469.²⁷ Promet v občinskem radijskem omrežju na tem frekvenčnem obsegu je potekal v čistem neposrednem (urgentnem, čistem simpleksnem – S) delu.

Pokrajinsko raven je predstavljal t. i. izpostavljeni simpleks, kar je zagotavljala izpostavljena radijska postaja, ki je bila bodisi linkovsko povezana (400 MHz, 70 cm) bodisi žično s PCO (pri nas Celje), kar je zagotavljalo tudi povezanost s protitočnimi strelci oziroma VOP, če je deloval ves sistem.

Krovni sistem tega frekvenčnega območja je predstavljal enotno radijsko omrežje republike, ki so ga pokrivali repetitorji na Boču, Mrzlici, Trdinovem vrhu, Slavniku, Sivki in Krvavcu, s čimer so omogočali semiduplexni način dela (SD), v katerem sta sprejemna in oddajna frekvenca ločeni.²⁸ To omrežje je s frekvenčno modulacijo zagotavljajo povezovanje takratnih DPS, CZ, TO in civilne obrambe. Omogočalo pa je tudi radioteleprintersko delo in povezovanje mobilnih postaj.

26 Tudi enote za alarmiranje so bile načelno samostojne znotraj službe za opazovanje in obveščanje (SOO), vendar smo tudi njih v Konjicah funkcionalno podredili načelniku OCO, v resnici pa so predstavljale ožje tričlanske ekipe naših gasilskih društev v krajevnih skupnostih in največjih delovnih organizacijah, vendar jih kot »formacijo« v OCO nismo prištevali.

27 Sprva smo za komunikacije VOP–OCO in tudi povezovanje z OŠTO Slovenske Konjice uporabljali radijske postaje RP RT20 TC 6 na 6 kanalih, ki so bile z ustreznost nastavitvijo na postaji RUP-20 kompatibilne.

28 Za vojne razmere, ker bi bili repetitorji verjetno uničeni v pravi fazi, je predstavljal rezervni sistem retranslacije s frekvencami od 30 do 90 MHz. Razlika v primerjavi z repetitorskim načinom je samo v tem, da se pri retranslaciji ne uporablja frekvenčni zamik sprejemnega in oddajnega signala.

Skupine za spremljanje zračne situacije, ki smo jih pogovorno imenovali planšetisti, so spremljale situacijo v zraku na planšeti in dajale signal skupini za alarmiranje, glede na nevarnost in bližino letal, skladno z dogovorjenim mrežnim kodiranjem, kar smo spremljali na »kratkovalovnem valu obveščanja«²⁹ na frekvenci 3,950 MHz in s pomočjo neposredne žične linije iz vojaškega centra VOJIN na Vrhniki, kar je bilo mogoče s sprejemniki FRG-7000, ali vojaškimi RP-2M, ali kratkovalovni postajami ATLAS-350, ali drugimi, kar je seveda tvorilo prvi in temeljni steber javljanja zračnih nevarnosti, ki sta ga dopolnjevali omrežje vizualnih opazovalnic in dopolnilno opazovalno omrežje, navezано z drugimi radijskimi omrežji.

Občinsko radijsko omrežje je vključevalo zveze z vsemi 22 krajevnimi skupnostmi, CZ, OŠTO in mobilnimi postajami v avtomobilih ter mobilnem centru zvez UAZ-469, valovne dolžine 8 metrov (40,7–42,2 MHz), v katerem so bili naši občini dodeljeni štiri kanali, na katerih smo uporabljali postaje RIZ MRS-480.

Za prvega načelnika OCO Slovenske Konjice (C-1482) je bil imenovan rezervni podčastnik Štefan Verdnik. Po letu 1985 je njegovo delo kot vodja službe nadaljeval rezervni častnik Vlado Korošec, kot mlad perspektiven elektroinženir in častnik smeri zvez, obenem pilot Aerokluba Slovenske Konjice. Pred osamosvojitveno vojno je enota narasla na 32 dobro izurjenih obveznikov.

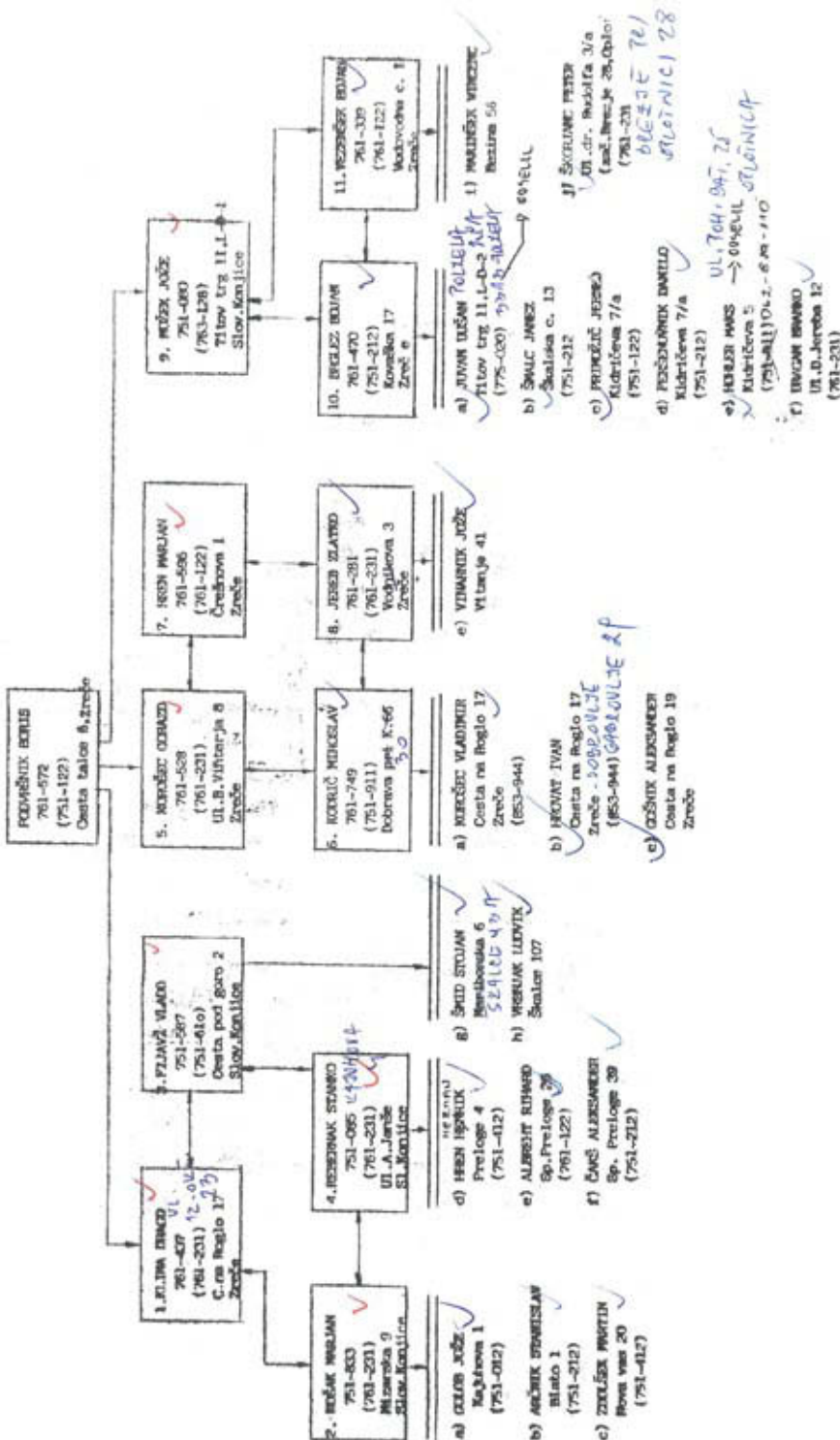
Naloge enote za zveze³⁰ za sistem opazovanja in obveščanja so predstavljale predvsem zagotavljanje vseh vrst avtonomnih (kurirskih, žičnih, telefonskih in teleprinterskih), radijskih HF- (KV) in VHF-UKV-zvez (radio ali radio teleprinterskih) ter kriptozашčito najpomembnejših tajnih informacij, sporočil oziroma odločitev.

Stična točka predstavljenega so bile komunikacije, prek katerih je enota za zveze s tehniko in kadrom zagotavljala ključno podporo službi opazovanja in obveščanja, še posebno pa občinskemu vojnemu vodstvu, upravnemu organu za obrambo, civilni zaščiti, krajevnim skupnostim, sistemu narodne zaščite oziroma vsem najpomembnejšim akterjem znotraj občine, razen milici, ki je imela svoj, popolnoma ločen in neodvisen avtonomni sistem.

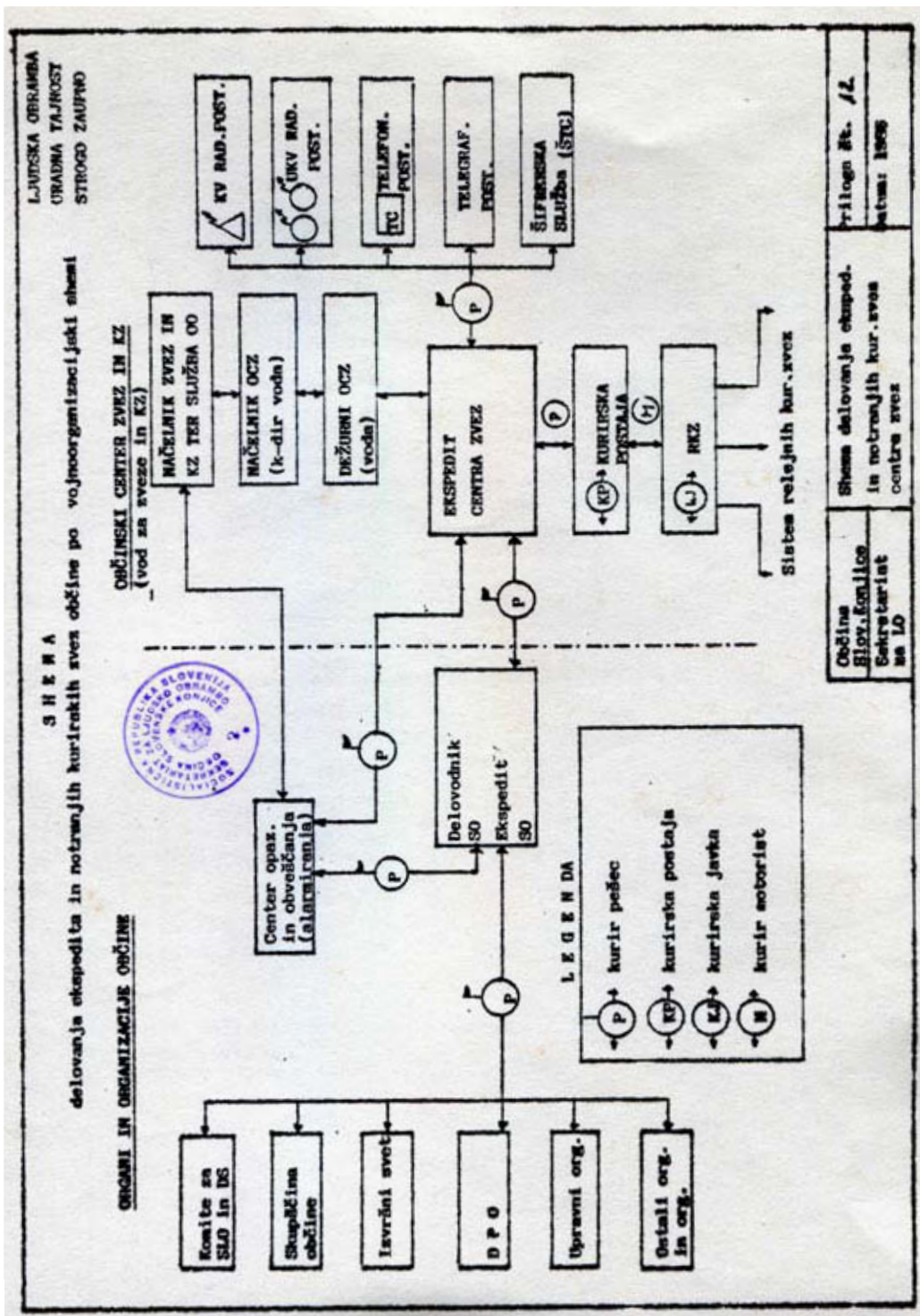
²⁹ V JNA na kratkotalasnom valu obaveščavanja (shr.).

³⁰ Vod za zveze in KZ je bil notranje strukturiran v pet oddelkov: dva oddelka za radijske zveze, oddelek kriptozашčite, oddelek žičnih zvez in oddelek kurirskih zvez.

SAMOSKLOPI SUSTON ENOTE C-1452 PREKO PTT OBRZELJA

Slika 18 Načrt samosklca službe opazovanja, obveščanja in alarmiranja leta 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 19 Shema delovanja in ekspedita notranjih kurirskih zvez občine iz leta 1990 (arhiv: Boris Podvršnik)

Kdaj sem se prvič poklicno srečal s področjem telekomunikacij

V prvi polovici osemdesetih letih se je v Sloveniji ob obiskih Glavne inšpekcije ljudske obrambe (GILO)³¹ pokazalo, da razvoj teh služb znotraj takratnih upravnih organov za obrambo ne poteka skladno s pričakovanji.³² Zaradi tega so občinam, ki na teh delovnih mestih še niso zaposlile kadra, to preprosto naložili.

To je bil hkrati čas tehnoloških preskokov, pospešene digitalizacije in informatizacije, kar je s prvimi mikroprocesorji in računalniki omogočilo bliskovit razvoj komunikacij. S tem sta obe dejavnosti na pomenu še pridobivali. V takratnih občinah pa kot nova področja (še) niso imela resnejše tradicije.

Ko se mi je kot mlademu elektrotehniku in radioamaterju, opremljenemu z nekaj temeljnega vojaškega, elektrotehniškega in radioamaterskega znanja, kaljenega s prvimi izkušnjami iz rezervne sestave teritorialne obrambe, ponudila priložnost zaposlitve v tem resorju v občini, sem jo navdušeno

Slika 20 Radioamater Boris Podvršnik leta 1980 v prostorih radiokluba Hinko Košir YU3EKL Velenje (foto arhiv: Boris Podvršnik)

³¹ GINO – Generalna inšpekcija narodne odbrane (srb.).

³² V začetku leta 1987 je inšpekcija GINO obiskala občini Koper in Sežana, junija je obiskala vzhodnoštajersko pokrajino in Maribor. Govorilo se je, da je bil rezultat v Kopru in Bujah porazen, Sežana pa da je dobila solidno oceno 4. Ormož je bil negativno ocenjen, saj še ni imel referenta. Leta 1987 se je intenziviral tudi nadzor republiških inšpektorjev.

Slika 21 S poveljnikom voda za zveze na Skomarju leta 1987 (foto arhiv: Boris Podvršnik)

zagrabil s polnimi pljuči in precejšnjim elanom, saj je bilo področje izredno zanimivo in je kar samo ponujalo precej izzivov z vseh vidikov.

Obe enoti sta bili ob prevzemu popolnjeni s kadrom polovično ali še manj (enota za zveze je štela takrat 17 pripadnikov). Nič bolje pa ni bilo s sredstvi zvez in intendantsko opremo, razen z oborožitvijo in strelivom, česar je bilo na voljo dovolj, čeprav smo nekatere oborožitvene sisteme pozneje še kupili. Najbolj porazno je bilo stanje na področju obrambnega načrtovanja, saj smo bili tako rekoč brez načrtov, razen temeljnih dokumentov pripravljenosti, specialne kriptosaščite in dokumentov omrežij in posameznih radijskih postaj, ki so jih za delo pripravili na višjih ravneh.

Vneto smo se najprej lotili izbire in usposabljanja, pomlajevanja ter urjenja kadra, sistematičnega načrtovanja oziroma izdelave ocen ter potrebnih dokumentov za izvedbo ukrepov za pripravljenost, delo v izrednih razmerah in vojni. Pa ne le za obe enoti in vse sisteme ter omrežja, za vse sodelujoče uporabnike in zveze sodelovanja smo v razmeroma kratkem obdobju pripravili, natisnili in jim razdelili ustrezne izvlečke glede na namen, za katerega smo jih posebej usposabljali, vključno z uigravanjem ekip skupaj z vojnim občinskim vodstvom.

Na ključnih mestih poveljnikov oddelkov, na katerih so bile potrebne dolgoletne izkušnje, smo ohranili izkušen kader, uvajali pa smo tudi mlajše, ki so lažje obvladovali sodobnejšo tehniko, hkrati pa so morali imeti tudi temeljno vojaško znanje.

Poleg teoretičnih priprav smo intenzivirali praktično urjenje ekip na šte-

Slika 22 Usposabljanje na Rogli: Bojan Brglez, Zvonko Posilovič, Jože Onič, Željko Fabjan, Drago Rasperger, Darko Leskovar in Boris Podvršnik. (foto arhiv: Boris Podvršnik)

vilnih usposabljanjih in terenskih vajah. Uvedli smo prakso iz TO, da smo pred vsako pomembnejšo vajo opravili posebne priprave starešin, po izvedbi pa dosledno izvajali analize, kar je omogočalo neprestano izboljševanje sistema, ki je v času pred osamosvojitveno vojno v vseh smislih dosegel svoj vrhunec.

Specialiste za posamezna področja smo načrtneje in pogosteje pošiljali na številne organizirane oblike usposabljanja, bodisi v Center za obrambno usposabljanje Poljče bodisi v druge ustanove. Predvsem pa smo v tem obdobju poskrbeli za modernizacijo in opremljanje s sodobnimi sredstvi zvez, kupili smo UKV-postaje TR-40 LO, ki so delovale v repetitorskem sistemu Saturn (14 mobilnih, dve stacionarni, 10 prenosnih UKV PTR-100), PRC-i 450 oziroma naj sodobnejši PRC 738, ki smo ga sami imenovali 450 X³³.

Poskrbeli smo za posodobitev stacionarnega (mirnodobnega) sedeža. Vzpostavljene so bile neposredne induktorske povezave z najpomembnejšimi organi v občini, od OŠTO, SO in poverjeništev pa tudi do PŠTO Celje, kar smo navezali na dve ročni centrali PTC 10.

Za stacionarno in terensko delo smo kupili 60 induktorskih aparatov M-63, potrebne žice PTK 76, navojnike, kable in električne agregate. V sodelovanju z OŠTO smo uskladiščili 800 litrov rezervnega goriva s primernim

33 TR-40 LO je bila namensko razvita postaja kot množični nadomestek za PRC-450. TR-40 je omogočala selektivno identifikacijo poziva in programiranje. Podobna postaja je bila razvita tudi za gasilce, za frekvenčni obseg okrog 170 MHz. Uporabljali smo v lokalu simpleksni neposredni način dela, sicer semidupleks. Ob izpadu republiških repetitorjev je bilo mogoče postaje z ustrezno nastavitvijo kanala in SDI-načina uporabiti tudi kot repetitor. Obstajali sta stacionarna in premična različica. Proizvajalec je bila Iskra Kranj. S TR-40 smo organizirali tudi zveze sodelovanja z OŠCZ in OŠTO. S temi RP so bile kompatibilne premične PTR-100, ki smo jih kupili 10.

Slika 23 Dva oddelka za radijske zveze na usposabljanju na Rogli. Delovali smo kot prava vojaška formacija. (foto arhiv: Boris Podvršnik)

sredstvi prečrpavanja in kanistri. Center smo opremili s takrat naj sodobnejšim interfonskim sistemom Ring master, ki je povezoval 23 uporabnikov, montirali smo sodobni Iskrin telefonski sistem ISICOM, kupili manjkajoče antene, elektronsko sireno Tegrad za alarmiranje itn.

Ker smo želeli povečati žilavost in fleksibilnost ter hitrost postavitve centra in zagotoviti primerno mobilnost, smo leta 1987 od OŠTO pridobili vozilo UAZ 469 in ga v podjetju skupine Avtomontaža, Kovinarska Vrhnika, preuredili ter opremili s sodobno tehnologijo v stilu moderniziranih MKŠK.³⁴ Tako smo center leta 1987 že preizkusili na vaji na Skomarju, kjer se je odlično izkazal. Imel je popolnoma avtonomno napajanje 12 V, lahko se je napajal iz omrežja ali pa uporabljal agregat. Sestavna dela sta bila šotor in prikolica, s čimer smo lahko na rezervni vojni lokaciji zagotovili najpomembnejše zveze s krajevnimi skupnostmi, občinskimi organi, žične zveze na morebitni lokaciji z vodstvom (vgradnja PTC-10 centrala). Vgrajen je imel radioteleprinterski sistem, ki je temeljil na PRC-450 (pozneje -verziji), vojaški modem UP-1 in sodobni elektronski teleprinter TX-200.³⁵ Tudi stacionarni center smo opremili z rezervnim sistemom napajanja, tako da je bila zagotovljena visoka neodvisnost delovanja.

Pri usposabljanju smo postopoma vključevali vse več razporejenih obve-

³⁴ MKŠK je bila oznaka za manjše poveljniško-štabno vozilo (v izvirniku mala komandno štabna kola). Glavni konstruktor je bil na podlagi naših usmeritev Lazo Krumpič.

³⁵ Takšen mobilni sistem je v naši pokrajini imela samo še Občina Velenje, po kateri smo se tudi zgledovali in kjer nam je z informacijami pomagal takratni vezist Zdenko Zajc. Ne spominim se, da bi še kakšna druga občina v SRS takrat uporabljala takšen sistem.

Slika 24 Vaja voda za zveze LO 7729 na Skomarju, od leve: Boris Podvršnik – referent za zveze in KZ ter SOO, Drago Rasperger – komandir enote, Mirko Žnidaršič – zadolžen za logistiko, Miro Kovačič – šifroteleprinterist, Jože Onič – komandir oddelka za radijske zveze (sedi pred RP v mobilnem centru zvez UAZ 469), Zvonko Posilovič in Željko Fabjan (foto arhiv: Boris Podvršnik)

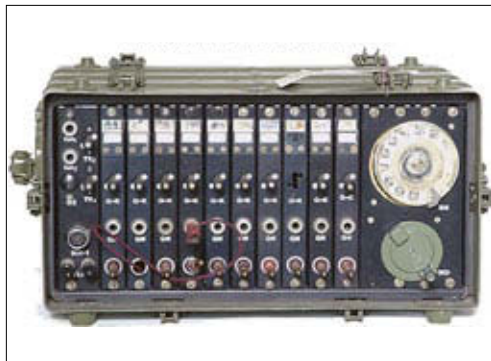
znikov. Običajno v ciklu najmanj dvakrat na leto, saj smo želeli, da bi ob aktiviranju enota delovala kot resna sestava in dobro uigran tim, kar nam je odlično uspevalo. Imeli smo seveda odličen kader, ki se je s svojo prizadevnostjo in pridnostjo ter strokovnim znanjem večkrat dokazal.

Sam sem se precej naučil od zaposlenih na našem občinskem štabu TO, s katerimi smo bili v pristnih prijateljskih in delovnih odnosih. Sicer smo za štab tudi sistemsko zagotavljali zveze in kriptozашčito na ravni OŠTO-PO zahodnoštajerske-PŠTO in OŠTO-RŠTO prek RCO.³⁶ Vse to nam je priznalo tedanje občinsko vodstvo. To pa je žal povzročilo kar nekaj zavisti znotraj takratnega oddelka za obrambo. Še posebno je nekatere motilo vzajemno sodelovanje s stalno sestavo takratnega OŠTO, s katerim smo v letih pred osamosvojitveno vojno odlično sodelovali in si medsebojno pomagali. Prvi razlog se je skrival v konkurenčnosti obeh institucij. V ozadju je verjetno šlo za to, kdo je močnejši, pomembnejši, klasično rivalstvo in tekmovanje, bi lahko dejali. Delno je ta napetost izvirala iz razvojnega preskoka, saj je od ustanovitve rezervnega poveljstva partizanskih enot pa do ustanovitve občinskega štaba TO leta 1975 in popolnitve s stalno sestavo imel primat nad tem segmentom vodja upravnega organa za obrambo. Ker se je pozneje odgovornost logično prenesla na poveljnika TO, to seveda ni bilo takoj pozabljeno.

³⁶ Izvrstno smo sodelovali z načelnikom Tonetom Kolarjem in Petrom Mlakarjem, Francem Kodričem, Zlatkom Vehovarjem ter Alojzom Grolegerjem. Po vzpostavitvi območnega poveljstva tudi z Borisom Lojenom in drugimi.

Slika 25 Induktorski telefonski aparat M-63

Slika 29 Induktorska telefonska centrala ITC-10

Slika 26 Elektronski taster ET 4C

Slika 30a Radijska postaja Iskra TR 40 LO

Slika 27 IRET PRC 247

Slika 30b Radijska postaja Iskra TR 40 LO
– fiksna

Slika 28 Radijska postaja PRC 738

Slika 31 KV-sprejemnik FRG 7000

Drugi razlog se morda skriva v tem, da je bil tajnik (sekretar) občinskega sveta za SLO in DS vodja upravnega organa za obrambo, poveljnik štaba in TO pa je bil le član. Svet je določal predlog o razdelitvi denarja, ki se je zbiral na ravni občine. Pri nas je to bilo sprva 0,40 oziroma celo 0,42 sredstev bruto dohodka gospodarstva. Kasneje pred osamosvojitveno vojno leta 1990 je ta delež znašal že 0,60 bruto dohodka iz nematerialnih stroškov gospodarstva in negospodarstva, k čemur je potrebno dodati še 0,15 prispevka za sklad za požarno varnost in še 0,15 od dobička in 6 od zavarovalnih premij.

Hitrejše opremljanje enot s sredstvi zvez, intendantskimi in logističnimi sredstvi, oborožitvijo ter drugo opremo je omogočilo povečano financiranje dejavnosti. Leta 1987 smo v občini za obrambo in zaščito, vključno s TO, zbrali 144 milijonov takratnih dinarjev. Od tega zneska je šlo za TO 44 odstotkov. Za zveze in službo opazovanja in obveščanja smo namenili 26,5 milijona, kar je znašalo 18,5 odstotka vseh sredstev, v katera pa niso bila vključena sredstva vojnega kredita, tako da je bil delež v tem proračunskem letu, namenjen tem službam, v resnici precej višji. Zato je bila hitrost opremljanja tudi tako velika. 15 teh finančnih sredstev je bilo namenjenih sredstvom in strelivu za usposabljanje. Ker pa so morale tovarne same refundirati izgubljen zaslužek vpoklicanih, je bil stvarni delež sredstev še večji.

Pozneje smo se še intenzivneje lotili opremljanja enote. Ko smo istega leta pridobili še kredit vojnega servisa Narodne banke Jugoslavije, smo se opremili s 100 kompleti popolne vojaške opreme, od uniform, zaščitnih mask, osebnih in kolektivnih dozimetrov, kompasov idr. V letih 1989–1990 smo nakupili še 15.000 kosov različnega streliva za urjenje.

Poskrbeli smo tudi za demistifikacijo orožja, saj smo s praktičnim usposabljanjem večkrat opravili streljanje s sodobnim formacijskim orožjem. Poskrbeli smo za interventno orožje v prostorih OCZ, ki smo ga shranili v nove ognjevarne omare in primerno zaščitili s tehničnim sistemom varovanja zgornjih prostorov. Uredili smo skladišča, razporedili sredstva po enotah, vključno z orožjem, izpolnili prve formacijske knjige, začeli izvajati vsakoletne inventure.

Na področju teleprinterskega dela in kriptografije smo poleg teleprinterja Siemens T-100, ki smo ga že imeli, kupili še teleprinter TX-200 in pozneje še mikroprocesiran teleprinter TX-35 E, kar je s prispelim civilnim KPU-21 predstavljalo bistveno posodobljen sistem simetričnega šifriranja.³⁷

Leta 1989 smo kupili pozivnike Nokia in za enoto za zveze zagotovili zamenjavo uniform M-70 za t. i. *diverzantsko-padobranski komplet M-89*.

³⁷ Kripto ure aj 21 (KPU-21) je bil jugoslovanski elektronski sistem, ki je temeljil na šifrirnih algoritmih z notranjimi in zunanji ključi. Obstajala je tudi robustnejša vojaška zelena različica.

Slika 32 KPU 21, vojaška verzija

Slika 33 Interfonski sistem z AA 904 Ring master

Slika 36 Teleprinter Siemens T 100

Slika 34 ATLAS 350 XL

Slika 37 Teleprinter TX 200

Slika 35 ISOCOM SI 2000, Iskrin telefonski sistem za vodstvo in OCO

Slika 38 Imeli smo licenčno kopijo tega teleprinterja, ki ga je izdelovala tovarna Ei Niš.

Republika Slovenija
OBČINA SLOVENSKE KONJICE
Sekretariat za ljudsko obrambo

številka: 891/3
Datum: 3/7-1990

Z A P I S N I K
o primopredaji materialnih sredstev v prostorih sekretariata
za ljudsko obrambo

Zap. št.	Ime materiala	Merska enota	Količina
KONTO 012 - SLUŽBA OPAZOVANJA IN OBVEŠČANJA			
1.	Antena GP-4m z etuijem	kmpl.	3
2.	Detektor radiološki DR-M3	kos	3
3.	Detektor kemijski DHM-11B	kos	6
4.	Daljnogled	kos	6
5.	Deska risalna	kos	1
6.	Dozimeter TLD-08	kos	400
7.	Čitalnik MTLD 7108A	kmpl.	1
8.	KZS-komplet za ozn.str.	kmpl.	2
9.	šablone za risanje za OO	kmpl.	1
10.	Magnetografske karte 1:50000	kos	2
11.	Kalkulator	kos	2
12.	Kalkulator SLRT-85	kos	1
13.	Kalkulator AC-679	kos	2
14.	KMNHU-7	kmpl.	2
15.	Kurvimeter	kos	6
16.	Meteor.komplet	kmpl.	1
17.	BTV-875 MARINER	kos	2
18.	TV MOJCA	kos	1
19.	Radij.spr. FRG-7000	kos	1
20.	Računalnik C-64	kos	1
21.	Monitor C-64	kos	1
22.	Printer MPS-803	kos	1
23.	Printer MPS-801	kos	1
24.	Kasetofon 1530	kos	1
25.	Oliveti ET-110 pis. stroj	kos	1
26.	Planšeta 180 x 210 mm	kos	1
27.	Planšeta prenosna	kos	1
28.	Delovna mizaRAS	kos	1
29.	Plošča meteor.situacije	kos	1
30.	Rotor antenski KR-600 RC	kmpl.	2
31.	Radijska postaja ATLAS 350XL	kmpl.	2
32.	Radijska postaja TS-811	kos	1
33.	Radijska postaja FT-225RD	kos	1
34.	Radijska postaja PRC-450	kmpl.	3
35.	Teleprinter TX 200/S	kos	1
36.	Stolp antenski z etuijem	kos	3
37.	Antena GP z etuijem in torbico	kmpl.	3
38.	štoparica	kos	1
39.	Orientirna tabla	kos	2
40.	Telefon ATA-86, 81-kos-	kos	7
41.	Telefon ATA-31-	kos	7

Slika 39 Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991
(arhiv: Boris Podvršnik)

42. Usmernik UT-24 TI-8	kos	1
43. Prenosne svetilke	kos	5
44. Centrala Ring Master	kos	1
45. Interfon AA-904 Ring master	kos	24
46. Agregat BEAM 2kw	kos	1
47. Ročka za gorivo 5 l plast.	kos	3
48. Ročka za gorivo 10 l kovin.	kos	3
49. Ročka za gorivo pločevinasta	kos	15
50. Drodje za agregat	kmpl	3
51. Kabelska roleta 3 x 2,5 x 50 m	kos	3
52. Slušalke YH-55 (za FRG)	kos	1
53. Slušalke AKG - k 141	kos	2
54. Mikrofon AKG 190 E	kos	1
55. Vrtljivi stol	kos	6
56. Skladišni regal-Primat	kos	1
57. Arhivski predalčnik PA-110	kos	2
58. Skl. regal leseni	kos	1
59. Obešalnik kovinski	kos	3
60. Omara lesena knjižna	kos	6
61. klubska miza	kos	1
62. Ašovčič ASM-M-80	kos	20
63. Bluza SMB-M 77	kos	40
64. Busola M-53	kos	10
65. čevlji vojaški	kos	40
66. Hlače SMB M-77	kos	40
67. Kapa TD planinska	kos	40
68. šotorsko krilo maskirno z vrvico	kos	40
69. LPD	kmpl.	40
70. Zaščitna maska M-1	kmpl.	40
71. Miza zlofljiva	kos	4
72. Stol zlofljivi	kos	16
73. Nahrbtnik TD	kos	40
74. Opasač z oprtači navaden	kos	30
75. Opasač oficirski	kos	12
76. Jedilni pribor	kos	40
77. Spalna vreča SMB	kos	40
78. Srajca SMB M-75	kos	80
79. Vetrovka SMB M-77	kos	40
80. Torba oficirska	kos	10
81. Kuhinja poljska prenosna 25 l	kos	1
82. Torbica bolnišarska	kos	3
83. Zavoj prvi individualni	kos	40
84. Pager PP-400	kos	8
85. Polnilnik PVP-250	kos	8
86. Rez.bab. za PP-400	kos	8
87. Koder selekt.poziva KSP 200	kos	1
88. Elektronska sirena EDAS-2000	kmpl.	1
89. Canon telefax 270	kos	1
90. Učilnica radiotelegrafska	kmpl.	1
91. Telef.farnitura ISICOM s centralo	kmpl.	1
92. Aparat ISOCIM PLUS	kos	2
93. Delovna postaja B-20	kmpl.	1
94. Printer FUJI TSU DX-2400	kos	1
95. Telefon ETA 900	kos	1
96. Audiokasete za spremlj.zr.situac.	kos	9

Slika 40 Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

KONTO 013 - SREDSTVA ZVEZ

1.	Radijska p. MRS 480 centralna SI 400	kmpl.	1
2.	Radij. p. RUP-20 komplet	kmpl.	1
3.	Radijska p. MRS-480/8 mobilna	kos	5
4.	Rad.p. RT-20-TC-6	kmpl.	2
5.	Rad.p. MRS-480/8 stabilna	kos	22
6.	Rad. p. TR 40 fiksna	kos	3
7.	Rad. p. TR-40 mobilna	kos	9
8.	antena A 3127 D	kos	1
9.	Antena A-5125 D	kos	1
10.	Antena AS 4y-6/b Yagi	kos	2
11.	Antena AT&-2P	kos	1
12.	Antena 33-36 MHz mobilna	kos	2
13.	Antena GP z etuijem in torb.	kos	3
14.	Stolp antenski z etuijem	kos	2
15.	Antena GP 57	kos	23
16.	Nosilec AP-10	kos	1
17.	Nosilec AP-8	kos	1
18.	Antena ATA-50	kos	2
19.	RTP modem UP-1	kos	1
20.	Autoradio Audioline 409 z zvočniki	kom	1
21.	Polnilec AKU 10A	kos	1
22.	SWR meter	kos	4
23.	Mikrofon dinamični MRS	kos	3
24.	Elektron.taster ET-4C	kos	5
25.	Tester NiCd za RT 20	kos	1
26.	Tester NiCd bat za RT-1	kos	1
27.	PTC-10	kmpl.	4
28.	Adapter za PT M 63	kos	10
29.	PTA-M 63	kos	56
30.	Navijalnik ML -1o dvojni	kos	2
31.	Ročaj navijalke	kos	3
32.	Kolut DB 3A z fico PTK	kmpl.	10
33.	Kabel PK 2P 12/50	kos	4
34.	Navijalnik enojni	kos	5
35.	Teleprinter T-100	kos	1
36.	Naprava TG-41	kos	1
37.	Naprava KPU 21/1	kos	1
38.	Agregat BEAM 2 kw	kos	1
39.	Agregat DEAN-5 kw diesel	kos	1
40.	Kabelska roleta 3 x 2,5 m 25 m	kos	2
41.	Ročka za gorivo plast. 5 l	kos	2
42.	Ročni generator GR ZA-RT	kos	1
43.	Ročka za gorivo ploč. 20 l	kos	25
44.	Ročka za gorivo 10 l pločev.	kos	2
45.	Teren.vozilo LADA NIVA	kmpl.	1
46.	Teren.vozilo za zveze UAZ-469 B	kmpl.	1
47.	Prikolica za UAZ	kos	1
48.	Skladišni regal Primat	kmpl.	1
49.	Vrtilni stroj W 501	kos	1
50.	komplet svedrov	kmpl.	1
51.	Avtotransformator HSN-0202	kos	3
52.	Dig. multimeter 8022/A	kos	1
53.	Digimer 30	kos	1
54.	Unimer 3	kos	1
55.	Komplet orodja UNIOR gart.2909	kmpl.	2

Slika 41 Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

56.	Spajkalnik THG-11	kos	1
57.	Spajkalnik THG 25 w	kos	1
58.	Komplet klešt za elektroniko	kmpl.	1
59.	Mod.vrtalni strojček	kos	1
60.	Vakumska pumpica	kos	2
61.	Klešče za kab. čevlje	kos	1
62.	Predalnik za elektr. mat.	kos	30
63.	Komplet orodja TK 06-10100	kmpl.	2
64.	Stabilizirani usmernik MA 4165	kos	1
65.	Polnilec GPB-13	kos	1
66.	Kasete za učenje telegraf.	kos	9
67.	Plezalke elektrikarja	kos	3
68.	Opazal za višinska dela	kos	2
69.	Prenosna svetilka	kos	4
70.	Daljnogled FX40	kos	4
71.	Zaščitna maska M-1	kos	54
72.	LPD	kos	60
73.	Torba oficirska	kos	23
74.	Transp. vreča	kos	24
75.	Kapa TO planinska	kos	44
76.	Vetrovka vojaška M-77	kos	50
77.	šotorsko krilo z vrvico	kos	50
78.	Jed. pribor komplet	kmpl.	60
79.	Nahrbtnik TO	kos	60
80.	Hlače SMB-M-77	kos	59
81.	Srajca SMB-M-75	kos	116
82.	Bluza SMB-M-77	kos	59
83.	Opasač z oprtači	kos	66
84.	Opasač oficirski	kos	34
85.	Spalna vreča SMB	kos	60
86.	Stol zločljivi	kos	12
87.	Miza zločljiva	kos	3
88.	Busola M-33	kos	14
89.	šotor štabni mali	kos	1
90.	Poljska postelja	kos	10
91.	Ašovtič ASM-M-80	kos	20
92.	Torbica bolničarska	kos	2
93.	Kuhinja poljska prenosna	kos	2
94.	Avtomat MP-40	kos	11
95.	Avtomat.pištolja M-84 7,65 mm	kos	10
96.	Puška M-48 A	kos	42
97.	Naboj 7,9 mm x 57	kos	7.200
98.	Naboj 9 mm dolgi (x19)	kos	4.500
99.	Zavoj pri individualni	kos	160
100.	Telefonska omarica PKON-10	kos	2
101.	Komplet za gret.goriva PTK-1	kmpl.	1
102.	Radijska postaja PTR-100	kmpl.	10
103.	Strelnski daljnogled	kos	1
104.	Ostrostrelnska puška	kmpl.	2
105.	Podob.-diverz.obleka z vetrovko	kos	13
106.	Kapa planinska	kos	13
107.	Naboj 7,9 mm ostrostrelnski	kos	1800
108.	Podobleka za uniformo	kmpl.	3
109.	Teleprinter ETX-35 ESY	kmpl.	1
110.	Mikrofon za R/P TR-40	kos	25
111.	Avtomob. R/P RT-10-12 ID	kmpl.	2
112.	Končna R/P RT 10-12-ID	kmpl.	1
113.	Antena A-50 za KS	kmpl.	10

Slika 42 Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

- 5 -

114. čevlji vojaški plan.	kos	3
115. Radij. postaja PRC-450 X	kompl	1
116. Avtoradio digitalni v UAZ	kos	1

Zaključeno z zaporedno številko 116 (stošestnajst).

Pri prevzemu sta sodelovala BAUMAN Minko in OMERZU Franc.

ODDAL:
Boris Podvršnik

SPREJEL:
Janko Kovač

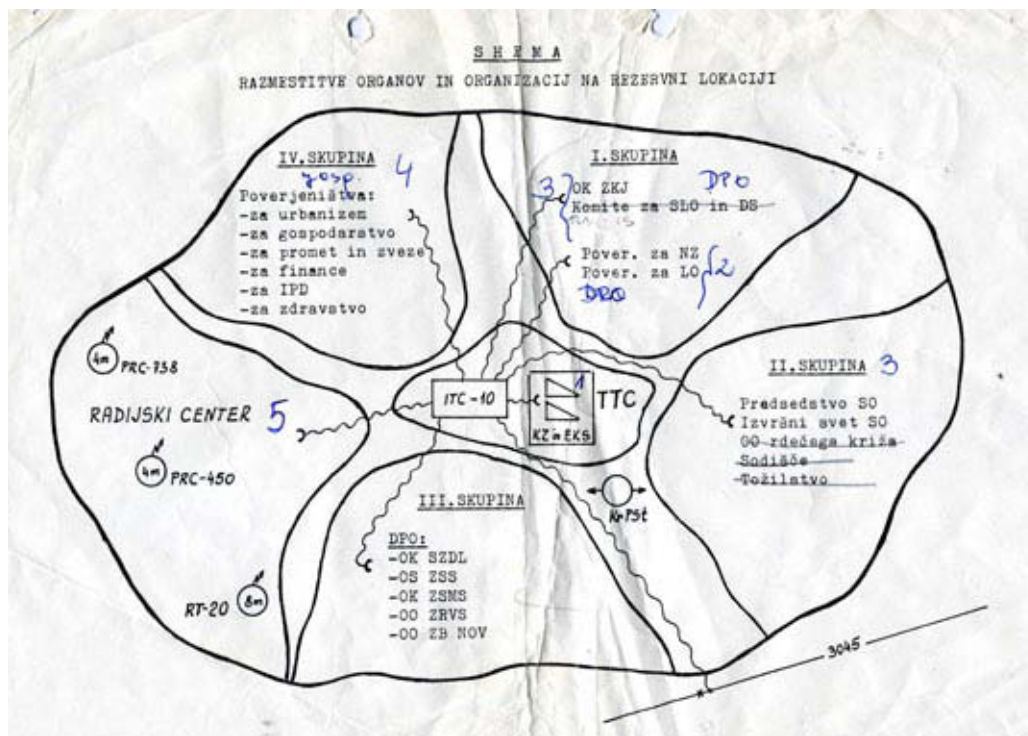
Slika 43 Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991
(arhiv: Boris Podvršnik)

Kronologija nekaterih najpomembnejših aktivnosti

V nadaljevanju predstavljam kronologijo nekaterih najpomembnejših aktivnosti v letih od 1985 do 1995.

s o s n i n v

Resno preizkušnjo je pomenila nekajdnevna vaja Triglav-III konec leta 1985, na kateri so bili v vseh občinah aktivirani vojna vodstva (poverjenišтва) in pokrajinski odbori, vključno s štabi teritorialne obrambe in policijskimi postajami ter podcentri državne varnosti. Spominjam se, da smo občinski center zvez vojnega vodstva formirali na Rogli, ki zaradi višine zagotavlja najboljše komunikacije, zato smo z radioteleprinterskimi povezavami in kriptozoščito ter notranjimi žičnimi povezavami uspešno zagotavljali prenos informacij Rogla-PO zahodnoštajerske Celje.

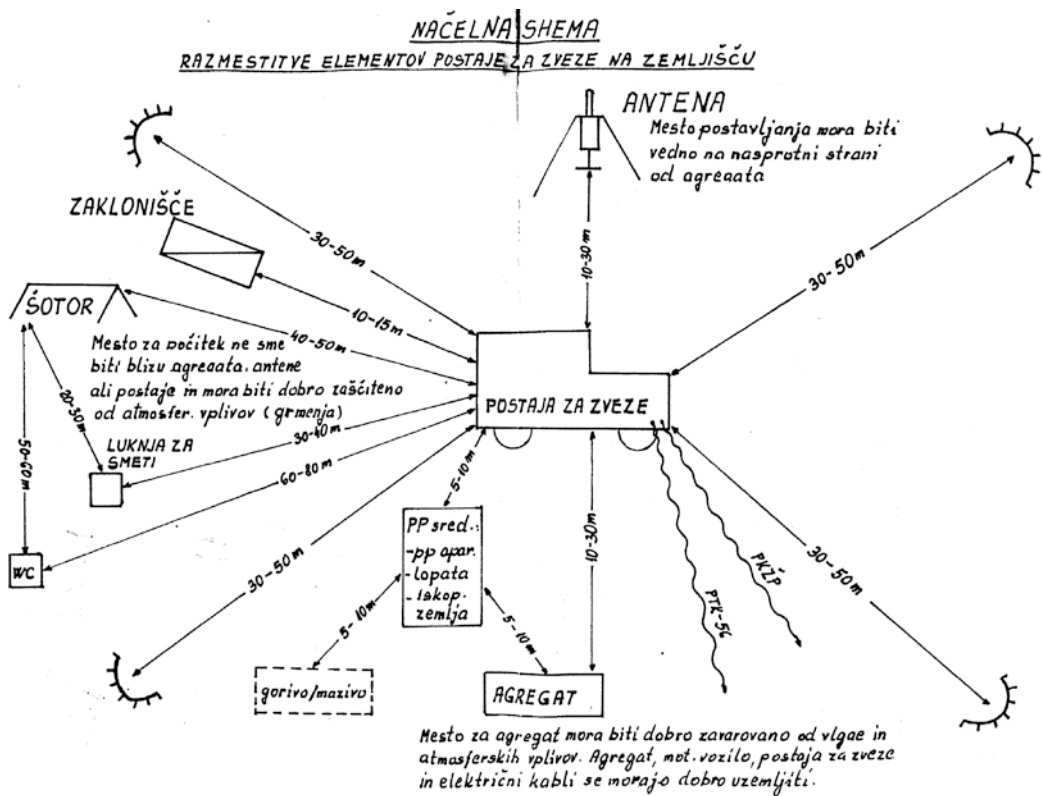
Slika 44 Shema postavitve oz. razmestitve organov in organizacij na rezervni lokaciji (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 45 Vojaška kariera Borisa Podvršnika se je začela v JLA. Stojita poročnik JNA Zvonimir Lulič, komandir Lab PVO (kasneje upokojen kot brigadir hrvaške vojske), Boris Podvršnik, komandir Larv PVO. (foto arhiv: Boris Podvršnik)

Naslednja preizkušnja, ki jo želim omeniti, je bila vaja Kozjak-86 jeseni 1986, na kateri smo z enoto za zveze uspešno zagotavljali radijske zveze z vsemi 22 krajevnimi skupnostmi, in sicer prek stacionarnega sistema MRS-480, imenovanega Skala, in prek žičnih ter kurirskih povezav. Šlo je za vajo, na kateri je na območju Pohorja delovala specialna policijska enota iz Ljubljane v vlogi vrinjene diverzantske skupine. Poleg takratnih komitejev in svetov za SLO in DS v občinah in KS so bili aktivirani tudi posebna poveljstva PSD znotraj TO ter enote narodne zaščite v KS in OZD na celotnem ozemlju ter celoten sistem službe za opazovanje in obveščanje ter dopolnilnega opazovalnega omrežja (ki so ga v glavnem sestavljale javne službe na terenu). Cilj je bil seveda spremljanje diverzantskih skupin, obveščanje o njihovih aktivnostih in posledicah njihovega delovanja, s poudarkom na usklajevanju in urjenju ukrepov protidiverzantskega delovanja vseh akterjev. Znotraj TO je bil aktiviran tudi sistem MIOD – množične izvidniško-obveščevalne dejavnosti. To je bil moj prvi resnejši ognjeni krst, zato sem bil zadovoljen, da smo se izkazali, saj nas je takratno vodstvo vaje pisno pohvalilo. Redno usposabljanje smo organizirali 21. novembra 1986.

3. septembra 1987 smo sodelovali na štabni vaji Romanija-87. Sledila je

Slika 46 Načelna shema postavitve oz. razmestitve posameznih elementov postaje za zveze na terenu (arhiv: Boris Podvršnik)

vaja OCZ 21. in 22. oktobra 1987 na Skomarju. Opravljena so bila praktična usposabljanja 15. maja 1987 in 14.–15. oktobra 1987 ter še pet mesečnih preverjanj zvez v radijskih omrežjih z RT-20 (RUP-20), v UKV-radijskem omrežju s PRC 450/4.

Leta 1988 smo izvedli dve enodnevni vaji. Center (OCO) je bil aktiviran na mirnodobnem sedežu 8. marca in od 9. do 19. oktobra 1988.³⁸

Dežurstvo v centru smo zaradi izredno zaostrenih razmer v takratni Jugoslaviji izvajali tudi od 8. do 21. marca 1989.³⁹ 13. in 14. oktobra 1989 smo izvedli taktično mobilizacijsko vajo, izredno dežurstvo v centru pa od 8. do 10. novembra 1989 med vajo SMV-89 za prenašanje ukrepov za pripravljenost.

38 Najprej smo neprekinjeno dežurali zaposleni na obrambi, po šest in osem ur, nato rezervisti in člani vojnega vodstva DPS (vezist Andrej Stjepčević, dežurni vodstva Pavel Fidler, ponoči Slavko Pačnik, Jože Onič in Janko Kovač, ponoči Vinko Bauman, Drago Rasperger in Bojan Fijavž, ponoči Maks Rakovnik, Marjan Jelenko in Zdenka Košir, ponoči Franc Omerzu, Boris Podvršnik in Ivan Pečovnik, ponoči Boris Podvršnik, Slavko Pačnik in Ivan Leban, ponoči Vinko Bauman, Boris Podvršnik in Tone Obrul, ponoči Maks Rakovnik, nato Boris Podvršnik in Mihelca Draksler, ponoči Franc Omerzu, Slavko Pačnik in Zdenka Košir, ponoči Vinko Bauman).

39 Vse od začetka, predvsem pa od druge polovice 80. let, se je stopnjevala polarizacija v takratni Jugoslaviji in se stopnjevali poskusi odkrite hegemonije. Takrat smo neprekinjeno delovali z dežurstvom po razporedu: Oto Bauman, Branko Verdel, Jože Onič, Slavko Moljk, Marjan Jelenko, Vlado Korošec, Miro Kovačič, Zvonko Posilovič, Drago Rasperger, Mirko Žnidaršič, Jože Možek, Miro Kodrič in Branko Dragan.

Postavitev centra zvez zajema:

- Sprejem in razpeljevanje motornih vozil
- Postavitev postaj za zvezo
- Inženirska ureditev centra zvez
- Izvajanje ukrepov in postopkov zavarovanja, bojna in zaledna oskrba

Načelniki postaj odredijo:

- Mesto za postavitev postaje
- Razpred elementov postaje
- Izdajo ukaz za postavitev postaje
- Poročajo o postavitvi postaje

Načelniki centra zvez odredijo:

- Mesto postavitev važnejših postaj in delov centra zvez
- Orientirni raspored ostalih postaj in delov centra zvez
- ~~- Dohodne poti za vsak center vrste zvez~~
- Obseg in zaporedje inženirskih del v rajonu centra zvez
- Dohodne poti in poti razpeljevanja
- Mesta za postavitev postaj
- Smeri postavljanja privodnih linij
- Mesta za motorna vozila
- Mesto za rezervo zvez in mesto za počitek svobodnih smen

Postavitev postaje zajema:

- izbira mesta
- izvajanje ukaza
- postavitev postaje
- poročanje o pripravljenosti postaje za delo
- inženirska ureditev
- kontrola postavljenih elementov

Na centru zvez se kontrolira :

- notranje zveze
- povezava sprejemnega in oddajnega dela RC zvez
- delo z ~~odmakjenega~~ mesta
- medsebojna povezanost aparaturn

Premestitev centra zvez zajema :

- zbiranje in premik enote
- sprejem in razpeljevanje motornih vozil v ~~naslednjem~~ rajonu
- postavitve elementov zvez
- vzpostavitev zvez in pripravljenost zvez

Slika 48 Faksimile navodil (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 49 Pripadniki enot teritorialne obrambe na terenu leta 1989
(foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)

Mesto za postavitve postaje mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. Da omogoči vzpostavitev zveze z udeleženci (da je možno širjenje EM energije, oddaljenost med udeleženci mora zadovoljiti tehnične norme o slabljenju signalov informacije, itd.
2. Da ima dovolj prostora za razmestitev elementov postaje.
3. Da je suho.
4. Da je zavarovano od sovražnikovega ognja in prikrito od opazovanja.
5. Da je oddaljeno od električnih naprav, ki motijo delo postaje.
6. Da je ugoden za obrambo in inženirsko ureditev postaje.
7. Da omogoči lahek in prikrit pristop posadki.
8. Da ima v bližini mestna sredstva za maskiranje, možnost za izdelavo zaklonišča in da je v bližini pitna voda.
9. Da je možno vzpostaviti zvezo z najbližjo teritorialno komandno enoto.

Mesto za postavitve postaje mora omogočiti:

1. Dohod, razmestitev, pravilno postavitve, medsebojno povezavo elementov postaje in antenskih sistemov.
2. Vzpostavljanje, vzdrževanje in ugodne pogoje za koriščenje in zaščito zvez.
3. Prikrito in hitro postavljanje notranjih kablskih linij in njihovo fizično zaščito.

4. Ugodne pogoje za izvajanje ukrepov zavarovanja in obrambo postaje v okviru centra zvez in lokacije vodstva.
5. Da v bližini ni virov motenj, ki bi negativno vplivalo na kvaliteto zvez in na delo posadk, ki uporabljajo zveze.

Ukaz za postavitve postaje zajema:

1. Ukrepe za zaščito prometa.
2. Naloga postaje (s katerimi udeleženci in kako vzdrževati zvezo).
3. Mesto postavitve elementov postaje.
4. Način postavitve kablov in medsebojnega povezovanja delov postaje.
5. Seznanjenje posadke s podatki za delo.
6. Ukrepi za bojno zavarovanje in inženirsko ureditev.
7. Razdelitev posadke po smereh.
8. Reguliranje počitka in prehrana posadke.
9. Rok do katerega mora biti postaja pripravljena za delo.
10. Začetek vzpostavitve zveze.
11. Seznanjanje posadke o verjetnih dejstvih sovražnika v rajonu postaje.
12. Odreditev namestnika načelnika postaje

Pri r v n v o n o

Po demokratičnih volitvah, aprila 1990, sem bil izvoljen v takratni Izvršni svet skupščine občine Slovenske Konjice ter imenovan za sekretarja za notranje zadeve. Posle sem prevzel junija 1991. Ker je bil že čas dopustov, sem naloge vezista na sekretariatu za obrambo opravljal še do začetka julija, ko sem jih zapisniško predal.⁴⁰

16. maja 1990 zvečer sta mi prijatelja iz OŠTO Anton Kolar in Peter Mlakar, po usposabljanju stalne sestave PŠTO Celje po pohodu na Ponikvi, posredovala presenetljivo novico o ukazu polkovnika Gorenjaka,⁴¹ komandanta PŠTO Celje, da je potrebno JLA oddati orožje (Pokrajinskega štaba teritorialne obrambe Celje). Informacija, ki ni pomenila nič dobrega, je bila še strogo zaupna. Neposredno po usposabljanju so se poveljnik, namestnik in operativec ter skladiščnik OŠTO Slovenske Konjice dobili v Mlakarjevi zidnici v Žički gorci in o tem resignirano razpravljali. Jasno jim je bilo, da to lahko pomeni konec naše avtonomije. Pri tem se je poveljnik znašel med dvema ognjema, saj bi po eni strani moral ukaz izvršiti, po drugi strani pa bi to, za nas občanke in občane, pomenilo izdajo, saj smo glavnilo orožja za okrog 950 rezervistov občinske teritorialne obrambe kupili z lastnimi sredstvi. Da bi poveljnik imel trdnejše argumente, so se skupaj odločili, da naslednji dan, 17. maja 1990, v podporo odločitvi, da orožja ne preselimo, skličejo štab v vojni sestavi, kar je bilo tudi storjeno. 27 starešin se je odločilo in s podpisi potrdilo, da se ukaz o razorožitvi zavrne, kar je edinstven primer v Sloveniji. Po predstavitvi argumentov je pravno tolmačenje podal takratni sodnik Veljko Cugmas, ki je zavrnitev ukaza utemeljil z naravnopravno pravico do odcepitev. Pri oblikovanju končnega besedila je sodeloval tudi Božo Punčuh⁴². Po tem sestanku je bil o odločitvi takoj seznanjen novi predsednik občinske skupščine Jože Baraga, ki je bil šele izvoljen. Ta je naslednji dan, 18. maja 1990, ob 13. uri sklical prvo sejo sveta za SLO in DS v novi sestavi⁴³. Na tem sestanku so se po predstavitvi ukaza in argumentirani razpravi soglasno odločili, da se ukaz zavrne. Zapisnik je bil podpisan ob 13.50. Te izvornike sem takoj prepisal na teleprinter, šifriral po sistemu Š-7 in jih ob 14.45 poslal prek RCO novemu sekretarju za ljudsko obrambo Janezu Janši v Ljubljano.

40 26. julija 1990 je komisija v sestavi: Boris Podvršnik, Slavko Pačnik in vodja Janko Kovač opravila primopredajo obrambnih načrtov s tega področja: 15 dokumentov varnostnega načrta, 7 dokumentov načrta ukrepov za pripravljenost, 13 dokumentov mobilizacijskega načrta, 13 dokumentov načrta delovanja v vojni, 3 dokumente izvlečka za izredne razmere in mobilizacijo, 2 izvlečka dokumentov za delovanje v vojni, Obrambni načrt delovanja RKZ Štafeta (dve navodili, ocena možnosti delovanja, ukrepe za pripravljenost I., II. in III: stopnje, mobilizacijski načrt, kadrovska zasedba, pregled opreme in MTS, vpoklici, spisek kurirjev, kurirske javke). V nadaljevanju sem 28. junija 1990 na enak način predal Pačniku dokumente, naprave in predpise kriptozasčite, ki smo jih hranili v prostorih OCO. Tretji dan, 3. julija 1990, sem predal še materialna sredstva, pri čemer so v komisiji sodelovali vodja Janko Kovač ter referenta Vinko Bauman in Franc Omerzu. Šlo je za 116 artiklov, od vojaškega vozila, preurejenega za zveze, radijskih sredstev, anten, dela oborožitve in logistične ter intendantske opreme.

41 Gorenjak je bil kot oficir JLA komandant PŠTO Celje in tako nadrejen našemu OŠTO.

42 Povzeto po pripovedovanju upokojenih podpolkovnikov Antona Kolarja in Petra Mlakarja.

43 Sodelovali so: Jože Baraga, predsednik skupščine občine, Rudi Petan, predsednik izvršnega sveta, Jože Marguč in Karel Zidanšek, Alojz Groleger, poveljnik TO in sekretar za obrambo, ter Vinko Bauman, Drago Klima pa je bil odsoten.

Stampaj : 219

REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA SLOVENSKE KONJICE
SVET ZA SLO IN DS

STEVILKA:06/20
DATUM:18/05-1990

SEKRETARJU RSLO
LJUBLJANA

STROGO ZAV. DSRS	
Ura:	09
Sprejet:	
dan:	18/5
Ured:	14.30
Ured:	
Podpis:	

LJUDSKA OBRAMBA
URADNA TAJNOST
STROGO ZAVPNO
SIFRIRANO

SVET ZA SLO IN DS OBCINE SL.KONJICE V NOVI SESTAVI SE JE SESTAL DNE 18.05.1990 OB 13.URI IN PO DALJSI RAZPRAVI V ZVEZI S PRED-
JO OROZJA IN STRELIVA, LAST OBCINE SL. KONJICE, KI SE HRANI V
SKLADISCIH OSTO SL.KONJICE V SKLADISCA JLA SPREJEL NASLEDNJI

S K L E P

CLANI SVETA ZA SLO IN DS SO ENOTNEGA MNENJA, DA SE OROZJE IN STRELIVO, KI JE LAST OBCINE SL.KONJICE NE SME PRESELITI IZ OBMOČJA OBCINE, KER SKLADISCI PROSTORI OSTO POPOLNOMA ODGOVARJAJO VSEM KRITERIJEM ZA HRAMBO, KAKOR TUDI VARNOSTNIM KRITERIJEM.

SREDSTVA ZA NABAVO OROZJA SO BILA ZBRANA NA OSNOVI SKLEPA OBCINSKE SKUPSCINE, ZATO JE MOZNO ODVZETI OROZJE LE NA PODLAGI SKLEPA TE SKUPSCINE.

ZA IZVRSITEV TEGA SKLEPA SE ZADOLZI KOMANDANT OSTO, IN O TEM OBVESTI NADREJENI ORGAN.

O VSEBINI TEGA SKLEPA SE S TELEXOM OBVESTI TUDI RSLO.

PREDSEDNIK SVETA ZA SLO IN DS
BARAGA JOZE

Slika 52 Šifrirani telegram, poslan 18. maja 1990 ob 14.30, v imenu sveta za SLO in DS republiškemu sekretarju za ljudsko obrambo (arhiv: Boris Podvršnik)

Orožje sekretariata za obrambo kot prva rezerva za manevrsko strukturo narodne zaščite na Konjiškem

Že v poletnih mesecih 1990, ko sem dolžnosti na obrambi dokončno predal, smo s Kolarjem in Mlakarjem iz OŠTO, predsednikom izvršnega sveta Rudijem Petanom ter podpredsednikom Stanetom Frimom večkrat na tiho razpravljali o morebitnih možnostih posega JLA pri nas. V tem obdobju sem poleg notranjih zadev v izvršnem svetu pokrival tudi obrambno področje, saj sekretar Janko Kovač, moj nekdanji vodja, ni bil imenovan za člana izvršnega sveta.

Ker je obstajala bojazen, da nam orožje občinske TO vseeno na silo vzamejo, smo pripravili različico, da orožje in strelivo sekretariata za obrambo preselimo na tajno lokacijo. Po dopustih me je Tone Kolar obvestil, da je bila organizirana tajna struktura MSNZ in da ga je načelnik za zahodnoštajersko pokrajino Štefan Šemrov imenoval za načelnika za našo občino, sam pa je za namestnika imenoval Petra Mlakarja, za pomočnika pa Boža Punčuha in mene.

To nam je vlilo novega poguma, zato smo se odločili namene izvršiti. Pripravili smo načrte delovanja, evidence in pozive, kar nam je z računalnikom uredil Alojz Pačnik.

Preglednica 1:

Pregled oborožitve v Sekretariatu za obrambo Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990
(vir: avtorjev osebni arhiv)

Oborožitev Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice		
Vrsta	Kaliber (mm)	Število
PM M72	7,62 (7,62 x 39)	10
AP M 70 B1	7,62 (7,62 x 39)	20
AP M 70 AB2	7,62 (7,62 x 39)	75
MP 38 in 40	9 (9 Para)	11
AP M 84	7,65 (.32ACP)	30
M 48A	7,9 (8 x 57 IS)	42
M 76	7,9 (8 x 57 IS)	2
M57 in M70	7,62 (TT) in 7,65	150
M 83/87	9 (357 mag.)	1
MGV 176	5,6 (22LR)	2
Drulov	5,6 (22LR)	2
Σ		345
Σ AVT		148

Preglednica 2:

Pregled streliva v Sekretariatu za obrambo Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990

(vir: avtorjev osebni arhiv)

Strelivo Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice			
Vrsta	Zaboji	Kol. v zaboju	Skupaj
7,62 M 67 za AP in PM	50	1260	63000
7,62 M 67 za AP in PM	8	1120	8960
7,62 (TT) za M 57	8	3150	25200
7,65 za M 70 in M 84	4	4000	16000
7,9 za M 76	2	900	1800
7,9 za M 48 A	6	1200	7200
9 Para za MP 38 in 40	3	1500	4500
22LR		2000	2000
.357 mag		350	350
Σ	81		129010

Preglednica 3:

Pregled sredstev za zveze v enoti Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990

(vir: Primopredajni zapisnik z dne 3. julija, avtorjev osebni arhiv)

SREDSTVA ZVEZ		
Mobilni center zvez - ter. vozilo za zveze UAZ 469B		
Radijska		
Vrsta	Frekv. obseg	Število
RP IRET PRC 738 (450X)	UHF	1
RP IRET PRC 450	UHF	5 (3 + 2 strel. proti toči)
Iskra TR 40 LO stac.	UHF	3
Iskra TR 40 LO mob.	UHF	9
Iskra PTR 100 (prenosna)	UHF	10
Yaesu FT 225 RD	UHF	1
Iskra RT20 TC 6	UHF	2
RUP 20	UHF	1
RP RIZ MRS 480/8 stac.		22
RP RIZ MRS centralna SI 400	UHF	1
RP MRS 480 mob.	UHF	5
RP Iskra RT-10-12 ID stacion.	UHF	1
RP Iskra RT-10-12 ID mob.	UHF	2
ATLAS 350 XL	VHF	2
Kenwood TS 811	VHF	1
IRET PRC 247	VHF	1
Rad. sprej. FRG 7000	250 KHz-29,9 MHz	1
Teleprinter TX 200		1
RTP Modem UP 1		1
Pager PP 400		8
Σ		73

Žična	
Vrsta	Količina
	1
Teleprinter ETX 35 ESY	1
Garnitura ISICOM PLUS	12
Interfon. centrala RING Master	1
Interfon RING Master	24
Telefon ATA 86	7
Telefon ATA 31	7
Telefon ETA 900	1
PTC 10	4
PIT M 63	56
Navijalnik ML dvojni	2
Navijalnik enojni	5
Kolut DB 3 A z žico PTK	10
Kabel PK ŽP 12/50	4
Telefonska omarica PKON 10	2
Σ	137

Ker sem sam poleg vseh dokumentov in sredstev predal tudi vse ključne skladišča, v katerem je bilo orožje sekretariata, enot za zveze ter službe opazovanja in obveščanja, sem o nameri obvestil referenta na sekretariatu za ljudsko obrambo Vinka Baumana, seveda pa sva morala o preselitvi tega orožja dobiti soglasje predsednika skupščine občine in sveta za SLO Jožeta Barage. Z njim sva se srečala na parkirišču ob Konusovi obvoznici, malo je bil presenečen, vendar je naš predlog podprl z navodilom, da naj o tem ne obvestimo sekretarja Kovača, da obvezno v akcijo vključimo Vlada Kebra kot nekdanjega aktivnega podoficirja JLA in referenta na obrambi in da bo za odvoz s svojim tovornjakom poskrbel Stojan Šmid.⁴⁴ Tako je bilo tudi storjeno, z manjšo spremembo, saj smo del orožja prepeljali na kmetijo Regine Rančnik, ki je bila Vinkova sosedka. To orožje je po naših načrtih služilo za Konjiški vod PSD in 143. diverzantski odred TO, imenovan Črni vrage (v sestavi približno 90 pripadnikov), in tako kot prva rezerva za manevrsko strukturo narodne zaščite, če ne bi mogli priti do orožja, ki je bilo v konjiškem skladišču TO.

Preglednica 4:

Pregled sredstev in dokumentov kriptozščite za Občino Slovenske Konjice 28. junija 1990

SREDSTVA KRIPTOZAŠČITE				
Naprave				
Vrsta		Količina		
TG 41		1		
KPU 21		1		
Teleprinter Siemens TX 100		1		
Dokumenti KZ				
Vrsta	Redna upor. (RU)	Kremen	Sutjeska	Σ
Š-1B	1			1
Š-1 Ab	1	1	1	3
Š-1Ba	11	8	12	31
Š-1Bb	7	4	7	18
Š-21-S-1	1			1
Š-21-1-U/1	2			2
Σ	23	13	36	72
Navodila, predpisi in dru. dok. KZ	16			16

⁴⁴ S tem sem si nakopal kar precej zamere pri nekdanjem vodji, ki me je do takrat cenil. Malo pred vojno naslednje leto se je odločil, da v skladišču preveri orožje. Ko sta z Baumanom stopila v prazno skladišče, ga je skoraj kap in glavni krivci smo bili Baraga, Kolar in Podvršnik.

elovanje enot v vojni za Slovenijo

Ker se s tem področjem zadnje leto pred osamosvojitvijo nisem več neposredno ukvarjal, sem poskušal informacije zbrati od nekdanjih sodelavcev, predvsem od pripadnikov ter komandirja enote za zveze in načelnika OCO Vlada Korošca, saj očitno izvirno arhivsko gradivo ni več ohranjeno. Sem pa takrat sodeloval v strokovni skupini za usklajevanje obrambnih priprav v občini ter izvršnem svetu.

Leta 1991 se je situacija v Jugoslaviji še bolj zaostrovala, naša pripravljenost za spopad z JLA pa sorazmerno povečevala. Od 8. maja 1991 je bilo zato aktivirano dežurstvo na mirnodobni lokaciji v OCO Slovenske Konjice.⁴⁵ Od 24. do 27. junija 1991 so bile prek upravnega organa za obrambo in mobilizacijskih komisij ter kurirjev mobilizirane vojne enote 85. območnega štaba TO. Kmalu zatem so bili za vojno aktivirani tudi tisti iz upravnih zvez ter službe za opazovanje in obveščanje, ki še niso bili na vojnih dolžnostih, kar kaže tudi izsek iz uradnega poročila leta 1993 (na naslednji strani).

Del enote za zveze je mirnodobne zveze zagotavljal na lokaciji OCO oziroma vojnega vodstva, glavnina pa je v skladu s takratno taktiko postavila rezervni center zvez s premičnim centrom zvez UAZ-469 na Skomarju, kjer so po njihovem pripovedovanju dežurali tudi po vojni, vse do odhoda zadnjega vojaka JNA iz Slovenije.

Ker je poveljnik območnega štaba TO presodil, da z zaščitnim voddom ne bi mogel v resni situaciji obvarovati vojnega vodstva občine Slovenske Konjice na glavni ali rezervni lokaciji, smo po odločitvi izvršnega sveta enoto za zveze povečali in dodatno razporedili, opremili in oborožili nove kurirje, ki so opravljali osnovno stražarsko zavarovanje centra za obveščanje in vojnega vodstva oziroma sekretariata za obrambo.

28. junija 1991 sta bili aktivirani vizualni opazovalnici, ki sta bili pozneje razdeljeni v štiri ekipe, ki so pokrivalo področje t. i. konjiških položajev od Boča do Konjic (lokaciji Lipoglav pri kmetu Črešnarju in Brinjeva gora) ter Gorenje in Rogla.⁴⁶

45 Pri tem so sodelovali: Vlado Korošec, Jože Možek, Bojan Brglez, Bojan Uran, Iva Hrovat, Sandi Gošnik, Bojan Zezenšek, Gorazd Korošec, Mirko Kodrič, Marjan Hren, Branko Dragan, Stanko Rebernak, Sandi akš, Vlado Fijavž, Stane Arčnik, Marjan Košak, Dušan Juvan, Danilo Peršenovnik, Janez Šmalc, Rihard Albreht, Jernej Primožič, Martin Zdolšek, Ludvik Vrbnjak, Peter Škorjanc, Zlatko Jereb, Vinko Marinšek, Herman Hren, Jože Vinarnik in Alojz Koralt.

46 VOP-1: poveljnik Branko Dragan in opazovalca Stanko Rebernak ter Sandi akš; VOP-2: komandir Marjan Košak in opazovalca Marjan Hren ter Stane Arčnik. V nadaljevanju vojne so se ekipe menjale in od 2. do 6. julija 1991 so bili v VPO-1: Dušan Juvan, Rihard Albreht in Martin Zdolšek, ki jih je zamenjala spet prva ekipa. Drugo ekipo VOP-2 so sestavljali: Vlado Fijavž, Jože Vinarnik in Jernej Primožič ter Peter Škorjanc. Takšen način dela je trajal vse do 18. julija 1991.

Datum: 9/11-1993

KRONOLOŠKI PREGLED AKTIVNOSTI V OBČINI SLOVENSKE KONJICE
1990/91

- april 1990 - Aktivnosti RSTO in PSTO za preselitev orožja v objekte JLA.
- maj 1990 - 18/5-1990 izredna seja Občinskega sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, sprejet je bil enoten sklep, da Občina Slovenske Konjice orožja ne bo oddala. O tem je bil obveščen PSTO, Sekretariat za ljudsko obrambo.
- Postril se je nadzor ter uvedlo fizično zavarovanje vseh skladišč DSTO in upravnega organa za obrambo.
- sept. 1990 - Sprejeli navodilo o predaji celotne vojske in naborne evidence organom JLA, v vojaškem uradnem listu je bila imenovana komisija za prevzem v občini Slovenske Konjice.
- okt. 1990 - Sprejeli točen datum in razpored za predajo dokumentacije.
- Dokumentacija na podlagi dogovora z organi za notranje zadeve preseljena začasno na Postajo milice.
- Preselitev dela oborožitve in streliva iz skladišča upravnega organa za obrambo na drugo lokacijo.
- nov. 1990 - Enote JLA iz Garnizije Slovenska Bistrica so z dopisom zahtevale tretji izvod pozivov za vojaške obveznike, razporejene v njihove enote iz naše občine (razporejenih cca 600 obveznikov).
- jan. 1991 - Glede na to, da orožje v naši občini ni bilo oddano smo od Garnizije Slov. Bistrica sprejeli dopis, da se vso orožje in vojaška oprema, ki ni v sestavi oboroženih sil lahko preda na čuvanje v Garnizijo Slovenska Bistrica, o tem je bil obveščen Republiški sekretariat za ljudsko obrambo, odgovor iz občine pa je bil, da takega orožja in opreme pri nas ni.
- marec 1991 - Garnizija Slov. Bistrica je dala zahtevek za povečanje številčnega stanja enote, vendar upravni organ za LO tega ni izvršil. Enako nismo izvršili zahteve po določenih zmenjavah in vračanja opreme.
- april 1991 - Od poveljstva artiljerijske brigade smo ponovno dobili urgenco o vračilu vojaške opreme za obveznike. Tudi takrat nismo reagirali na njihovo zahtevo. Od tega časa naprej nismo več kontaktirali s poveljstvi enot JLA kjer so bili razporejeni obvezniki iz naše občine.
- Priprava načrta za osamosvojitvev, razselitev iz prejšnje tajne lokacije na tri druge lokacije.
- maj 1991 - Napotitev prvega poskusnega kontigenta nabornikov v Učni center Pekre.
- RSLO je izdal ukaz za formiranje enote za posebne namene, ista je bila formirana 25/5-1991 in je bila na urjenju

Slika 53 Izsek iz Kronološkega pregleda sekretariata za obrambo, 9. november 1993 (arhiv: Boris Podvršnik)

vse do pričetka agresije. Enote so sestavljali vojaški obvezniki ter starešine, ki so bili razporejeni v enote JLA tako, da bi eventuelni vpoklic od strani enot JLA bil nemogoč.

Vse ostale razporejene vojaške obveznike v JLA smo obvestili, da se pod nobenim pogojem ne odzivajo na eventuelni poziv iz poveljstva JLA, pač pa samo na poziv upravnega organa za obrambo občine Slovenske Konjice.

- 3/5-1991 je bilo na podlagi ukaza RSLD uvedeno stalno dežurstvo v občinskem centru za obveščanje. V dežurstvo so bili vključeni vsi pripadniki enote za opazovanje in obveščanje in pripadniki občinskega centra zvez ter delavci upravnega organa za obrambo.
- Upravni organ za obrambo je 85. ObmŠTO posodil večjo količino avtomatskega orožja in streliva.

juni/j 1991

- Dežurstvo v občinskem centru za obveščanje se je poostre- no nadaljevalo, kakor tudi priprave za aktiviranje celotnega občinskega centra za obveščanje s tehničnimi sredstvi, priprave za aktiviranje občinskega centra zvez, priprave izvršnega sveta ter upravnih organov za delovanje v izrednih razmerah oziroma v skladu s pripravljenim načrtom.
- Uvedeno stalno dežurstvo v OŠCZ.
- 24/6-1991 je bila na ukaz RSLD izvršena prva mobilizacija enot TO in to: 85. ObmŠTO in prištabne enote.
- 25/6-1991 izvršena mobilizacija enote T-7047 (diverzantski odred)
- 26/6-1991 mobilizacija enote T-7337/16 (četa četa).
- 27/6-1991 mobilizacija enot T-7500 (jurišni odred), T 7337/12 (lahka topovska baterija proti zračne obrambe), T 7337/11 (protidiverzantski vod),
- 27/6-1991 je bil v celoti mobiliziran celoten občinski center zvez in s kompletno opremo takoj premeščen na rezervno lokacijo, na tej lokaciji je deloval tri dni in nato ponovno prestavljen na varnejšo lokacijo. Center za obveščanje je opravljal še naprej kompletno dežurstvo na sedežu centra, formirane so bile dve vizuelni opazovalnici, moštvo obeh opazovalnic z opremo vred je bilo takoj napoteno na opazovalne lokacije. Vizuelne opazovalnice so delovale do konca meseca avgusta 1991.
- Pri upravnem organu za ljudsko obrambo je bil formiran sprejemni center za sprejem prebeglih vojakov, starešin in civilnih oseb iz JLA.
- 28/6-1991 mobilizacija enot T7337/20 (vod KS Vitanje), T-7337/15 (četa KS Slov. Konjice), T-7337/13 (proti diverzantska četa).
- 28/6-1991 uvedeno dežurstvo v vseh gasilskih društvih.
- 30/6-1991 ob 9.15 uri alarm zračna nevarnost.
- Upravni organ je v tem času sprejemal prebegle vojakov JLA, ki so bili v naši evidenci in jih pošiljal na doslužitve v enote TO.
- Upravni organ je sprejemal in vodil evidenco prostovoljcev za sodelovanje v enotah TO.
- Pri upravnem organu za LO je bila formirana zaščitna enota (sestavljena iz prostovoljcev in ostalih mobiliziranih vojaških obveznikov) za zavarovanje sedeža upravnega organa na za obrambo, izvršnega sveta, upravnih organov in stavbe skupščine.
- Izvršni svet je od začetka agresije vsak dan, najmanj enkrat, po potrebi pa tudi večkrat koordiniral delo med upravnimi organi za uspešno funkcioniranje gospodarskih

Slika 54 Izsek iz Kronološkega pregleda sekretariata za obrambo, 9. november 1993 (arhiv: Boris Podvršnik)

- in družbenih dejavnosti ter čimboljše zagotovitev zdravstvene, materialne in tehnične oskrbe enot TO na položajih.
- Upravni organ je med agresijo na podlagi potreb 85. Obm STO organiziral izposajo večje količine orožja in streliva, intendantske opreme, namestitvene opreme, sredstev RBK, sredstev zvez (vsa sredstva so bila iz skladišč v lasti upravnega organa za obrambo in drugih upravnih organov).
- julij 1991
- 4/7-1991 je bila izvršena mobilizacija enot T-7337/21 (vod KS Zreče), enota T 7337/17 (četa KS Loče).
 - Pri izvrševanju mobilizacije pripadnikov TO so bili angažirani vsi inštruktorji za 22 KS in komisije za izvrševanje mobilizacije v KS in kurirji KS. Poleg tega so v vseh mobilizacijah sodelovali vsi delavci upravnega organa za ljudsko obrambo.
 - 4/7-1991 zagotovljeno je bilo nadalnje dežurstvo v O5CZ in operativnih jeder enot CZ.
 - 7/7-1991 Enot RKB CZ se angažirajo do popolnosti v stopnjo največje pripravljenosti. Aktivirajo se ukrepi za zaščito vodnih virov.
 - 9/7-1991 ukinjeno je dežurstvo v GD.
 - 17/7-1991 ukinjeno je dežurstvo v O5CZ in operativnih enotah CZ, zagotovljena dosegljivost.
 - 19/7-1991 umik enote za zveze s tajne lokacije.
 - 30/7-1991 ukinjeno dežurstvo delavcev upravnega organa za obrambo, zagotovljena stalna dosegljivost.
 - Stalno dežurstvo v centru za obveščanje se nadaljuje.
- avgust 1991
- O5CZ skozi ves mesec ureja problematiko beguncev iz R Hrvaške.
 - Center za obveščanje izvaja stalno dežurstvo še naprej.

O vseh nanizanih dogodkov obstoja na Sekretariatu za obrambo občine Slovenske Konjice originalna dokumentacija o zahtevah, odredbah JLA, TO ter druga korespondenca iz tega obdobja, dokumentacijo je možno videti v arhivu tukajšnjega sekretariata za obrambo.

Čeprav sem poklical najodgovornejše in poskušal zbrati še več podatkov o vojnem delovanju, mi to žal ni najbolje uspelo. Ohranjene niso niti fotografije niti drugo dokumentarno gradivo, ki je po njihovem pripovedovanju celo uničeno. Pomenljivo, ni kaj, še posebno, ker smo bili v tej vojni zmagovalci. Če še ironično navedem primerjavo, da vem, kako dobro so ohranjeni nemški arhivi iz druge svetovne vojne, čeprav so bili Nemci poraženci.

Slika 56 Po tridesetih letih: poveljnik voda za upravne zveze Drago Rasperger, prvi z leve; tretji z leve Slavko Pačnik, referent za civilno zaščito, ki sem mu leta 1990 predal posle; načelnik centra za opazovanje in obveščanje Vlado Korošec, prvi z desne (njegov namestnik je bil Miro Kodrič), v županski pisarni Borisa Podvršnika (drugi z leve) na Občini Zreče, 2021. (foto arhiv: Boris Podvršnik)

Moja vojna pot pa se je nadaljevala v uniformi Teritorialne obrambe. Pred vojno sem namreč v TO prevzel usklajevanje za vse tri enote PSD (Konjiški, Šmarski in Šentjurski vod za protispecialno delovanje) 85. območnega štaba TO Slovenske Konjice. Ko je bila iz teh enot in novega poveljniškega oddelka ustanovljena 194. PSD četa⁴⁷, sem 28. junija 1991 prevzel njeno poveljevanje. S četo smo 2. julija 1991 sodelovali pri selitvi sredstev iz vojaškega skladišča v Zgornji Ložnici in pri spremljanju konvoja JLA, ki se je vračal iz Koroške.

⁴⁷ Poleg 194. protidiverzantske čete TO je imel območni štab v svoji sestavi še eno podobno posebno enoto, in sicer 143. diverzantski odred TO, ki mu je poveljeval Jože Kuzman.

Razformiranje enot

Zaradi reforme lokalne samouprave, ukinitve nekdanjih občin in nastanka novih ter reforme obrambnega sistema so bile enote po letu 1995 razformirane. Razporejeni so v večini primerov obdržali uniforme in osebno opremo. Žal se jim ni nihče organizirano zahvalil za dolgoletno zvesto službovanje, saj so nekateri preživeli na vajah in usposabljanjih precej časa, najstarejši pa so v enotah delovali več kot 20 let. To je primer, kako država ne bi smela ravnati s svojimi ljudmi, in tudi slaba popotnica za prihodnost.

Oprema je doživela različno usodo. Praksa je bila očitno precej različna in prepuščena večinoma presoji posameznikov. V nekaterih občinah so vsa sredstva zvez odpeljali na DINOS, v drugih so sredstva razdelili radioamaterjem, spet v tretjih so oblikovali posebne muzejske zbirke, ki so na voljo obiskovalcem.

»Kot se sliši«, so sodobno oborožitev in opremo predali MORS. Trofejno orožje pa je očitno imelo različna pota. Zato navajam primer iz lastne prakse. Vseh pet let dela na sekretariatu za obrambo sem se namreč trudil postaviti čim popolnejšo zbirko trofejnega orožja, ki smo jo v pisarni našega vodje Janka Kovača uredili z vitrino. V vmesnem obdobju, ko sem sam odšel iz sekretariata za obrambo, 1990–1995, smo jo celo dopolnjevali z nekaterimi primerki sekretariata za notranje zadeve, ker smo seveda računali, da bo v Slovenskih Konjicah tudi ostala. Žal sem bil čez nekaj časa po »nacionalizaciji obrambe« precej razočaran, saj je zbirka dobila noge.⁴⁸

48 Po pripovedovanju novega vodje, sicer mojega prijatelja, je »mobilnost« s pisnim reverzom, ki je bil neevidentiran in neožigosan, vendar čitljivo podpisan, odredil njegov nadrejeni v Celju. S tem se je za pomembno tehniško dediščino izgubila vsaka sled. Zbirka je bila sestavljena iz dolgocevnega in kratkocevnega orožja. Glavnino so sestavljali: mitraljez Breda M-37, puškomitraljez DP-27, puška Mosin Nagan M-31, avtomat PPŠ M 41, različne vrste pušk sistema Mauser, različnih proizvajalcev (daroval OŠTO), vse najpomembnejše nemške brzostrelke MP-18 in -28, Erma EMP, MP 38, MP 40, Stg. 44 (daroval PŠTO Celje) in precej revolverjev in pištol Rast Gasser M-98, alter P-38, vojno državni Bro ning SHS M-10 22 idr.

Sklepna razmišljanja

Sam sem pri delu na obrambi poleg vojaškostrokovnega specialističnega (vezističnega) znanja pridobil ogromno organizacijskih in drugih delovnih izkušenj, ki sem jih kasneje s pridom uporabljal pri sodelovanju v društvih, nadaljevalnem študiju in delu na Upravni enoti Slovenske Konjice, Občini Zreče ter pri uigravanju našega štaba Civilne zaščite.

Ko po tridesetih letih gledam na svojo vojaško in vojno pot, ki se je kot »vezistične predpriprave« začela leta 1979, ko sem opravil prvi radioamaterski izpit in čez tri leta končal šolo rezervnih oficirjev v Zadru, končala pa leta 2002 na dolžnosti obveščevalnega častnika (S-2) v 385. območnem vojaško-teritorialnem poveljstvu SV v Slovenskih Konjicah, me preveva občutek ponosa. Opravil sem več vojaškostrokovnih usposabljanj, od tečaja za poveljnika baterij protizračne obrambe (PZO), pa za poveljnike protidiverzantskih čet in obveščevalne častnike v štabih. Sem bi moral prišteti še usposabljanja za upravne zveze, kriptozasčito, službo opazovanja in obveščanja ter še tri radioamaterske izpite, lovski izpit, izpit za lovske čuvaje, šolo za lovske mojstre, za strelske sodnike, ki sicer niso imela vojaškega naziva, so pa bila povezana z obrambo in mojim prispevkom k osamosvojitvi Slovenije.

Prenos podatkov, informacij in odločitev za vojna vodstva takratnih občin ter opazovanje, obveščanje, alarmiranje, zbiranje zanimivih informacij o nasprotniku na zemlji in v zraku ter analiziranje in posredovanje podatkov o nasprotniku so pomembno prispevali k uspešnim pripravam in zmagi v osamosvojitveni vojni leta 1991.

Enote v vseh občinah, pokrajinah in na državni ravni so bile večinoma dobro organizirane, usposobljene in opremljene.

V ta sistem je bilo vloženi precej energije, znanja, denarja in veliko časa nekaj tisoč sodelujočih, zato bi bilo resnično škoda, da bi bil njihov zgodovinski prispevek k osamosvojitvi pozabljen.

Po treh desetletjih je zadnji čas, da se prispevek sodelujočih v osamosvojitvenih aktivnostih pošteno ovrednoti, da se pripadnikom zahvali in da dobijo ustrezno priznanje. Temu posvečam tudi svoj zapis.

Enota za zveze in OCO

Slovenske Konjice – vojni seznam

Preglednica 5:

Vojni seznam OCO in enote za zveze Slovenske Konjice, rekonstruiran na podlagi osebnih evidenc (S. Pačnik, D. Rasperger in V. Korošec)⁴⁹

OCO – C 1482			
Zap. št.	PRIIMEK	IME	KRAJ
1.	Alberht	Rihard	Slovenske Konjice
2.	Arčnik	Stanislav	Slovenske Konjice
3.	Brglez	Bojan	Slovenske Konjice
4.	Čakš	Aleksander	Slovenske Konjice
5.	Dragan	Branko	Slovenske Konjice
6.	Fijavž	Vladimir	Slovenske Konjice
7.	Gošnik	Aleksander	Slovenske Konjice
8.	Hren	Herman	Slovenske Konjice
9.	Hren	Marjan	Zreče
10.	Hrovat	Ivan	Zreče
11.	Jereb	Zlatko	Zreče
12.	Kodrič	Mirko	Zreče
13.	Korat	Alojz	Slovenske Konjice
14.	Korošec	Gorazd	Zreče
15.	Korošec	Vladimir	Zreče
16.	Košak	Marjan Janez	Slovenske Konjice
17.	Juvan	Dušan	Slovenske Konjice
18.	Marinšek	Vincenc	Slovenske Konjice
19.	Možek	Jožko	Slovenske Konjice
20.	Peršenovnik	Danilo	Slovenske Konjice
21.	Primožič	Jernej	Slovenske Konjice
22.	Rebernak	Stanislav	Slovenske Konjice
23.	Škorjanc	Peter	Slovenske Konjice
24.	Šmalc	Ivan	Loče
25.	Šmid	Stojan	Slovenske Konjice
26.	Uran	Bojan	Slovenske Konjice
27.	Vezenšek	Bojan	Zreče
28.	Vinarnik	Jože	Stranice
29.	Vrbnjak	Ludvik	Slovenske Konjice
30.	Zdolšek	Martin	Slovenske Konjice

⁴⁹ Uradne evidence so očitno uničene, zato kljub večkratnemu preverjanju dopuščamo možnost morebitne napake, za kar se avtor, uredništvo in sodelavci opravičujemo.

VOD ZA ZVEZE – LO 7729

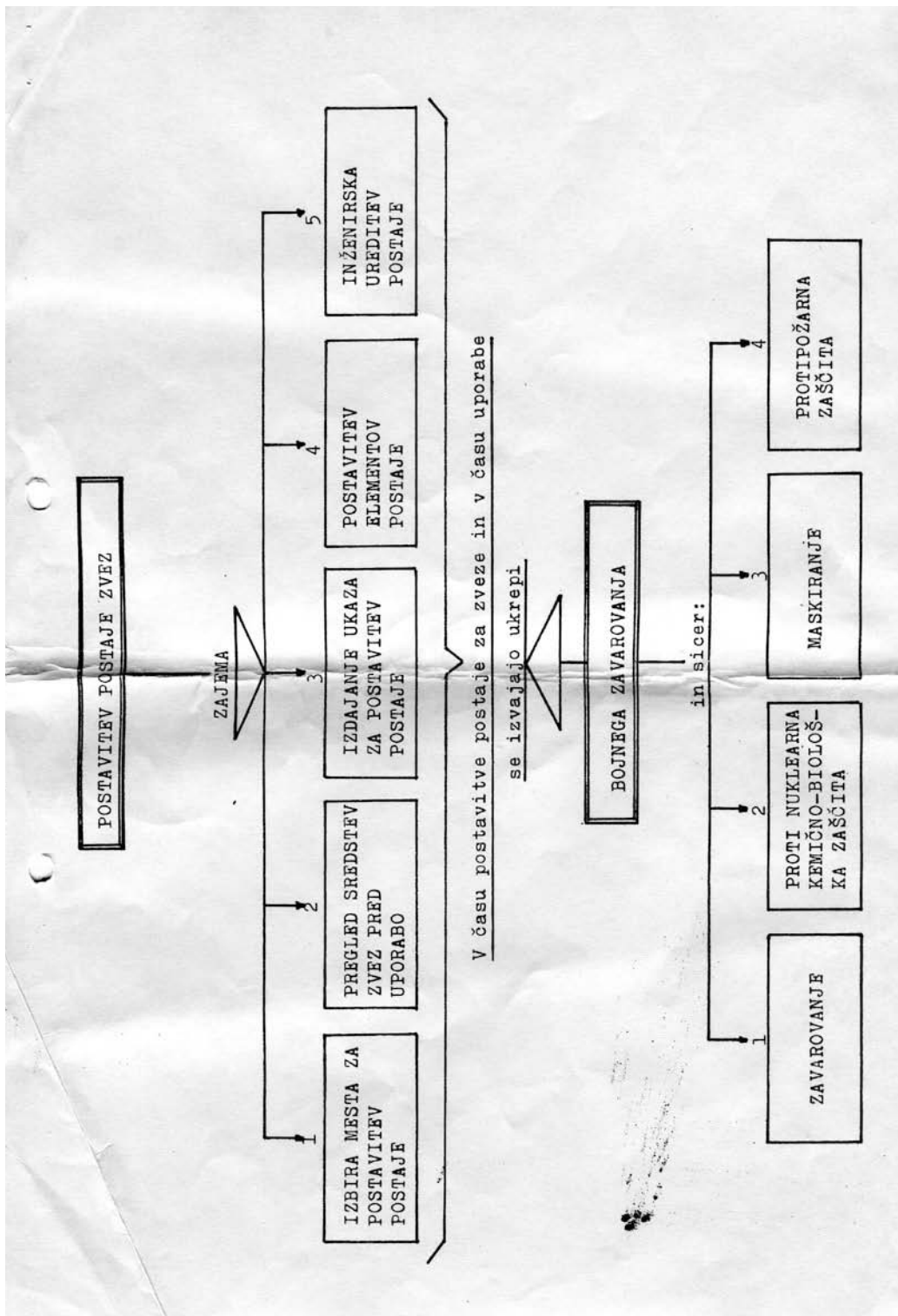
Zap. št.	PRIIMEK	IME	KRAJ
1.	Bauman	Oto	Slovenske Konjice
2.	Bogatin	Marjan	Slovenske Konjice
3.	Čerbec	Aleksander	Slovenske Konjice
4.	Čerbec	Danijel	Slovenske Konjice
5.	Fabjan	Željko	Slovenske Konjice
6.	Fijavž	Ignac	Slovenske Konjice
7.	Flis	Slavko	Slovenske Konjice
8.	Fridrih	Andrej	Slovenske Konjice
9.	Gabrovec	Milan	Slovenske Konjice
10.	Gačnik	Vladimir	Slovenske Konjice
11.	Gorenjak	Vlado	Slovenske Konjice
12.	Gračner	Janez	Slovenske Konjice
13.	Hlupič	Zvonimir	Slovenske Konjice
14.	Hren	Avgust	Zreče
15.	Hribernik	Janez	Slovenske Konjice
16.	Jančič	Bojan	Slovenske Konjice
17.	Jelenko	Marjan	Slovenske Konjice
18.	Jezernik	Jure	Slovenske Konjice
19.	Kalšek	Ivan	Slovenske Konjice
20.	Kitak	Rafael	Slovenske Konjice
21.	Kline	Anton	Slovenske Konjice
22.	Kotnik	Vladimir	Slovenske Konjice
23.	Kovačič	Miroslav	Slovenske Konjice
24.	Kovše	Alojz	Slovenske Konjice
25.	Kropej	Alojz	Slovenske Konjice
26.	Lašič	Franc	Slovenske Konjice
27.	Laznik	Božidar	Slovenske Konjice
28.	Leskovar	Darko	Slovenske Konjice
29.	Leskovar	Alojz	Slovenske Konjice
30.	Macuh	Janko	Slovenske Konjice
31.	Oprčkal	Vili	Stranice
32.	Posilovič	Zvonko	Zreče
33.	Puc	Franci	Zreče
34.	Pučnik	Tomislav	Slovenske Konjice
35.	Rasperger	Drago	Slovenske Konjice
36.	Regoršek	Maksimiljan	Slovenske Konjice
37.	Ribič	Alojz	Loče
38.	Stjepčević	Andrej	Slovenske Konjice
39.	Škorjanc	Vladimir	Slovenske Konjice
40.	Špes	Boris	Slovenske Konjice
41.	Štefanič	Cveto	Slovenske Konjice
42.	Štruc	Jožef	Slovenske Konjice
43.	Tratenšek	Igor	Slovenske Konjice
44.	Ulčnik	Miran	Loče
45.	Vedečnik	Peter	Slovenske Konjice
46.	Venko	Peter	Slovenske Konjice
47.	Verdel	Franc	Slovenske Konjice
48.	Vrečko	Robert	Slovenske Konjice
49.	Založnik	Boris	Slovenske Konjice
50.	Žnidaršič	Miroslav	Stranice
51.	Moljk	Slavko	Zreče

Priloge – dokumenti

Socialistična republika Slovenija OBČINA SLOVENSKE KONJICE Sekretariat za ljudsko obrambo občinski center zvez				LJUJSKA OBRAMBA URADNA TAJNOST INTERNO evid. št. _____
INTERNI INTERFONSKI IMENIK - 1986 -				
Zap. št.	Organ / funkcija	Priimek in ime	Številka interfona	Opomba
1.	IS - predsednik	Kokelj Stane	10	status prioritete
2.	SO - predsednik	Špoljar Avgust	11	-"-
3.	UOLO - sekretar	Kovač Janko	12	-"-
4.	UOLO-ref.za zveze	Podvršnik Boris	13	-"-
5.	UOLO-ref.za DGS	Bauman Vinko	14	
6.	UOLO-ref. za voj. zadeve	Omerzu Franc	15	
7.	UOLO-ref. za CZ, ref.za nab.zadeve	Pačnik Slavko Rakovnik Maks	16	
8.	UOLO-ref.za skupne zadeve	Šajtegel Milena	17	
9.	OŠTO-komandant	Groleger Alojz	18	
10.	OŠTO-referent	Kolar Tone	19	
11.	OŠTO	Mlakar Peter	20	
12.	UONZ-sekretar	Obrul Tone	21	
13.	Enot.sekr.-sekretar	Brumec Anica	22	
14.	KPDER-predsednik	Punčuh Sonja	23	
15.	K za dr.dej.-preds.	Sodin Rozika	24	
16.	Sodn.za prekrške	Košir Zdenka	25	
17.	UDP-direktor	Jelenko Franc	26	
18.	OCO - RAS		27	
19.	OŠTO-sej.soba		28	
20.	OCZ-radij.zveze		29	
21.	OCO-načelnik		30	plast.
22.	OCO-KZ in ekspedit		31	
23.	OCZ-TT zveze		32	
24.	IS,SO-tajništvo	Kline Sonja	33	

INTERFON JE OBČUTLJIVA NAPRAVA IN ZATO PAZITE, DA SE NE POŠKODUJE!

Slika 57 Faksimile Internega telefonskega imenika Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice, leto 1986 (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 58 Faksimile sheme Postavitve postaje zvez, Sekretariat za obrambo Občine Slovenske Konjice (arhiv: Boris Podvršnik)

Socialistična republika Slovenija
OBČINA SLOVENSKE KONJICE
Sekretariat za ljudsko obrambo

LJUDSKA OBRAMBA
URADNA TAJNOST
STROGO ZAUPNO

stevilka: SZ 801/9
Datum: 15/2-1990

P R O G R A M D E L A

za leto 1990

1. VOJASKE ZADEVE
2. NABORNE ZADEVE IN OBRAMBNA VZGOJA
3. ZVEZA IN KRIPTOZASCITA
4. SLUŽBA OPAZOVANJA IN OBVEŠČANJA
5. OBRAMBNE PRIPRAVE DRUŽBENO GOSPODARSKEGA SISTEMA
6. CIVILNA ZASCITA
7. POZARNA VARNOST
8. FINANČNI PROGRAM SKLADA ZDRUŽENIH SREDSTEV
ZA SLO IN DS

Slika 59 Faksimile Programa dela Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice za leto 1990 (arhiv: Boris Podvršnik)

1. VOJAŠKO-MOBILIZACIJSKE ZADEVE

Dela in naloge na področju vojaško mobilizacijskih zadev bomo v letu 1990 zastavili tako, da bo zagotovljeno kontinuirano delovanje do sedaj sprejetih smernic za uspešno izvedbo mobilizacije enot OS in drugih subjektov SLO in DS v občini. Se naprej si bomo prizadevali za kakovostno popolnitev enot OS in drugih struktur, za čim manjši osip vpoklicanih voj. obveznikov na orožne vaje, za boljše kadrovanje mladih v vojaške šole in poklice. Predvsem se bomo zavzemali za načrtovanje enotnega sistema mobilizacije v naši DPS.

Konkretne naloge opredeljene časovno po vojaških in mob. zadevah so v letu 1990 naslednje:

- Priprava in izdelava rednih letnih poročil VORMO-1, PMS-1, ROVS-1, SRO-1 ter ostalih poročil (januar)
- Dopolnitev ocene ter možnosti izvedbe mobilizacije OS v DPS (februar, marec)
- Upoklic rezervnega sestava na orožne vaje v OS (JLA in TO) (večdnevne, enodnevne) (skozi celo leto)
- Pomlajevanje enote JLA in TO z mlajšimi obvezniki (februar, marec, oktober)
- Sporočanje sprememb razporeditve voj. obveznikom v rez. sestavi (vpis VR, urejanje VL v kur. mreži) (marec, april)
- Dopolniti, ažurirati in odpraviti pomanjkljivosti iz zapisa strokovnega nadzora RSLO v načrtu mobilizacije DPS (februar, marec)
- Dopolnitev, ažuriranje, pomladitev kurirsko vpoklicnega sistema za izvedbo mob. OS (marec, april, maj)
- Seznanitev novih kurirjev raznašalcev VL po KS z nalogami (marec, april, maj)
- Nudenje strokovne pomoči komisijam za izvedbo mob. v KS in seznanitev istih z nalogami ob mobilizaciji (marec, april, maj)
- Izdelati novi načrt mob. prevozov ljudstva na MZ, upoštevajoč nove spremembe mob. razdelilnikov (april)
- Odložitev orožnih vaj na podlagi zahtevkov voj. obv. in delovnih organizacij (skozi celo leto)
- Sestanki z vodji enot JLA, TO in EM za mob. popolnitev (analize, pomlajevanje, predlogi) (marec, oktober)
- Sestava analize odziva voj. obv. na orožne vaje v I. polletju (junij)
- Sklic koordinacijskega telesa za mobilizacijo v občini (obravnavanje predlogov) (april, september)

- Usmerjanje mladih v vojaške šole in poklice (sklic delovne skupine, sodelovanje z delavci za poklicno usmerjanje na šolah, razdelitev propagandnega gradiva, opravila ob pripravah kandidatov (skozi celo leto)
- Izvedba poskusnih mobilizacij enot JLA in TO (po programu)
- Razporejanje voj. obveznikov na delovne doložnosti v delovne organizacije na podlagi zahtevkov 26a EV (skozi celo leto)
- Ažuriranje personalne kartoteke rez. oficirjev, vpis družin v evidenco (november)
- Udeležba, sodelovanje na sestankih in seminarjih, ki jih organizira RSLO za področje voj. mob. zadev (po programu RSLO)
- Delo s strankami (skozi vse leto)
- Delo ob sestavi predlogov za povišanje in imenovanje rez. starešin v višje čine (JLA, TO in druge sestavine SLO in DS) (september)
- Ažuriranje, priprave in šifriranje kartoteke RO, MO in VO (EMSO in drugo) za vnos v računalnik (skozi celo leto)
- Priprava vseh elementov za sestavo letnih poročil (dec.)

2. NABORNE ZADEVE IN OBRAMBNO USPOSABLJANJE MLADINE

a) Naborne zadeve

- vpis v vojaško evidenco nabornikov letnik 1973 in obveznikov obrambe in zaščite
- organizacija in vpoklic: na psihološka testiranja, zdravniške preglede nabornikov letnik 1972 in starejših
- analiza nabornega kontigenta ter možnosti realizacije odmere za nabor
- izbor nabornikov za služenje vojaškega roka v specialnih enotah I. in II. kategorije
- izbira kandidatov za šolo rezervnih oficirjev
- priprava in realizacija napotitve nabornikov v JLA po kategorijah, rodovih-službah in VES-tih
- izplačilo potnih in drugih stroškov
- upravni postopek v zadevah odložitve vpoklica v JLA, dovoljenja za potovanje v inozemstvo ter uvedba upravno-kazenskega postopka zoper kršilce vojaške obveznosti

V letu 1990 bomo nadaljevali z nalogami, ki so bile zastavljene že v prejšnjem obdobju, prizadevali si bomo, da bomo dosegli večjo kvaliteto pri delu in večjo stopnjo pri podružbljanju nabornih zadev, kakor tudi pri samem kadrovanju nabornikov v rodove in službe, specialne enote in podobno.

b) OBRAMBNA VZGOJA MLADINE

V letu 1990 bomo organizirali 15 dnevno vzgojo iz obrambe in zaščite z mladinci in mladinkami letnik 1973, ki niso po osnovni šoli nadaljevali šolanja. Navedena vzgoja se bo izvajala po učnem načrtu, ki ga je predpisal republiški sekretariat za ljudsko obrambo.

3. UPRAVNE ZVEZE IN KZ

Končati moramo realizacijo posodobitve radijskih zvez s štirimi največjimi KS (Zreče, Loče, Vitanje, Slov. Konjice) kar mora biti prednostna naloga. V skladu s tem projektom moramo dopolniti tudi ustrezne izvršilne dokumente obrambnih in varnostnih načrtov v centru zvez in KS. Izvesti moramo kadrovske popolnitev z mlajšimi voj. obvezniki, predvsem v manjših KS in izvesti dodatno usposabljanje.

Za potrebe skupščinskih organov bomo nadaljevali z izvajanjem potrebnega kriptografskega zavarovanja informacij zaupne narave, pri pošiljanju preko sredstev zvez.

V sodelovanju z ostalimi občinami in POZS bomo izvedli dvodnevno terensko vajo voda za zveze in KZ, na kateri bomo preverili tehnična sredstva in znanje vojaških obveznikov voda za zveze in KZ. Starešine bomo usposabljali po specialnosti skozi lastne in skupne oblike usposabljanja v RCOU.

V okviru finančnih možnosti bo potrebno proučiti možnost nabave in opremljanja ustreznega mobilnega kontejnerja z ustreznim antenskim stolpom ter nabavo ustrezne šotorske in intendantske opreme na osnovi formacije enote.

Na področju obrambnega in varnostnega načrtovanja predvidevamo poenostavitve predvsem v izvršilnih dokumentih (načrtih dela radijskih postaj, opomnikih, itd.).

V sodelovanju z ostalimi referati bomo sodelovali pri usklajevanju, strokovnem nadzoru in svetovanju.

4. SLUŽBA OPAZOVANJA IN OBVEŠČANJA

Predvsem moramo izvesti tiste naloge, ki so zaradi recesije izpadle iz realizacije 1989 in so:

- nadaljevanje izgradnje avtonomnega sistema alarmiranja nabava elektronske sirene KS Zreče, elektromehanske KS Goranje)
- uvesti faksimilni tranzit informacij s telefaksom
- zamenjava enega terenskega vozila

Poleg tega moramo doseči povezavo vseh različnih sistemov zvez v OCO z nabavo modernejših radijskih sredstev (KV in UKV rad. postaja - radioamaterji CB r/p - gasilci, zdrav-

stveni dom, elektrogospodarstvo) in tako zaokrožiti sistem zvez opazovanja in obveščanja.

Prenos sporočil v telex omrežju moramo posodobiti z modernejšim teleprinterjem, ki bo lahko povezan z obstoječo CT informacijsko tehnologijo UOL.O, kar naj bi tvorilo sistem elektronske pošte.

Zaradi tega in zaradi hitrejše obdelave podatkov bo potrebno nabaviti CT-delovno postajo z ustreznim programskim orodjem (ADS, programe za izračun parametrov NKB situacije za računsko analitske skupine v OCO elektronska pošta...) ter vzpostaviti ustrezno sotversko opremo in vensti ustrezno bazo podatkov (evidence iz računalnika C-64).

Neprekinjenost delovanja OCO bomo tudi letos dosegali z ustreznim dežurstvom - dosegljivost na domu, vendar opozarjamo, da prenašamo v to leto rešitev problema ustreznega plačila delavcem.

V tem letu pričakujemo ustrezne poenostavitve varnostnih in obrambnih načrtov službe OIO, kar bo verjetno inicirano s spremembo zakonov o SLO in DS in pomenijo obveznost uskladitve načrtov z ustrežno zakonodajo.

Odgovorne delavce OCO (iz rezervne sestave) bomo usposabljali na tečajih v RCOU Poljče, skozi skupne in individualne oblike usposabljanja (terenska vaja, priprav starešin, proučevanje literature, delo na sredstvih informacijske tehnologije itd.)

Izvesti moramo redno kadrovske popolonitev z mlajšim ustreznim kadrom, v sodelovanju s CZ in OGZ pa dodelati sistem obveščanja in aktiviranja OCO, v primeru izlitja nevarnih snovi ali elementarnih nesreč.

Predvideti moramo možnost vključitve v sistem internega obveščanja kableske televizije, ki kot novi medij nudi idealni sistem prenosa vseh pomembnih sporočil do prebivalstva v mestnem jedru Slovenskih Konjic

5. OBRAMBNE PRIPRAVE DRUŽBENO-GOSPODARSKEGA SISTEMA

V letošnjem letu bomo nadaljevali z začetnimi in nedokončanimi nalogami, ki smo jih pričeli v preteklem letu in so vezane na daljši časovni rok, predvsem pa bomo pri vseh temeljnih nosilcih gospodarskih in družbenih dejavnostih usklajevali obrambne priprave s spremenjeno samoupravno organiziranostjo, usklajevali z zakonom o podjetjih ter drugimi zakonskimi predpisi s tega področja.

Smatramo, da bo v letošnjem letu prišlo do večjih sprememb pri politični organiziranosti SLO in DS, saj se je izkazalo, da komiteji za SLO in DS niso odigrali zastavljene vloge in bo verjetno prišlo do ukinjanja teh organov. Smatramo, da bodo vse odgovornosti prevzeli legitimni organi vodenja in upravljanja.

V okviru finančnih možnosti bomo še naprej skrbeli za materializacijo organov DPS in materializacijo krajevnih skupnosti, za katere pa vemo, da so izredno slabo opremljene.

Ker pričakujemo spremembo zveznega zakona o ljudski obrambi kakor tudi republiških bo mnogo aktivnosti usmerjenih v usklajevanje obrambnih priprav z novimi zakonskimi predpisi, saj je splošna ocena, da koncept ne odgovarja trenutnim družbenopolitičnim razmeram v naši družbi.

Ocenjujemo, da bo potrebno uskladiti ter delno spremeniti tudi organiziranost upravnih organov saj trenutno mnogo številna organizacija v nekih izrednih razmerah ne bo mogla izvajati vseh zastavljenih nalog, vsekakor pa bomo morali nekatere postopke poenostaviti in jih uskladiti z dejanskimi možnostmi za nudenje obrambnega odpora vsakemu eventualnemu agresorju.

6. CIVILNA ZASČITA

Upošteva se stanje in problematiko na področju priprav in delovanja CZ ter v skladu z izhodišči in stališči o nadaljnjem razvoju na tem področju bo OSCZ v letu 1990 izvedel naslednje aktivnosti:

- Na področju usposabljanja bomo izvedli usposabljanje enot PMP ter preverili njihovo usposobljenost na združeni vaji CZ in ostalih struktur obrambnih priprav v občini. Nadalje bo izvedeno večje število začetnih in nadaljevalnih tečajev za na novo vključene pripadnike CZ. Posamezni pripadniki pa se bodo udeleževali specialističnih usposabljanj v obliki posvetov in seminarjev.
- Usklajevanje načrtov CZ na nivoju občine, KS in DO ter z ostalimi nosilci obrambnih priprav v občini.
- Nadaljevanje z uvajanja računalniške tehnologije ter v zvezi s tem nabava novih sredstev, programov ter udeležba na usposabljanjih in seminarjih s tega področja.
- Nabava, disperzija, nadzor in vzdrževanje sredstev in opreme CZ v občini, KS in DO.
- Redni nadzor nad uporabo in vzdrževanjem vseh zaklonišč v občini, spremljanje izvajanja predpisov o zakloniščni problematiki, itd.
- Izvajanje vseh tekočih in trajnih nalog s področja CZ (pomlajevanje kadra, zamenjava kartotek in knjižic CZ, strokovni nadzor, ukrepanje s silami in sredstvi CZ v primeru potrebe, koordiniranje drugih nalog po odredbah IS SO, ... itd.)

7. POZARNA VARNOST

Glede na to, da izvajalski del požarne varnosti v občini Slovenske Konjice pokriva občinska gasilska zveza, so

programske usmeritve požarne varnosti predvsem v naslednjih nalogah:

1. Nakup oziroma vzdrževanje tehnične opreme (popravila, servisiranje in nakup oz. zamenjava zastarele tehnične opreme) vključujoč dopolnitev radijskih zvez in prostorov za polnjenje in kontrolo gasilskih aparatov.
2. Tekoče vzdrževanje objektov in dokončna dograditev zgornjih prostorov Gasilskega doma v Slov. Konjicah, tudi za potrebe občinske gasilske zveze Slov. Konjice (pisarne, prostor za izvajanje izobraževalnega programa gasilskih kadrov)
3. Dotacije občinski gasilski zvezi za njeno funkcionalno dejavnost in za izvajanje programa dela.
4. Dotacija občinski gasilski zvezi za zavarovanje objektov, tehnike, opreme in članstva.
5. Dotacije društvom.
6. Izvedba strokovnega izobraževanja - nosilec je občinska gasilska zveza po programu izobraževanja.
7. Pokrivanje obveznosti, ki izhajajo iz SaS (sredstva za strokovno službo, združevanje sredstev pri SIDS, sofinanciranje NT, RC, OG, funkcionalna dejavnost KS ipd.)
8. Nakup osebne in zaščitne opreme predlog ustreznih komisij pri OGZ.
9. Druge dejavnosti, ki izhajajo iz tekočih nalog in jih pri pripravi programov dela ni mogoče predvideti.
10. Glede na to, da priliv sredstev iz prispevne stopnje iz osnove BOD - 0,15 % iz dobička ni zanesljiv, predlagamo prioritetni vrstni red koriščenja sredstev:

1. Dotacija OGZ - zavarovanje	200.000,00
2. Dotacija OGZ - funkc.dejav.	130.000,00
3. Dotacija društvom	250.000,00
4. Za strokovno službo	170.000,00
5. Vzdrževanje in zamenjava teh. opreme	200.000,00
6. Dograditev gasilskega doma Slov. Konjice	400.000,00
7. Vzdrževanje objektov	80.000,00
8. Strokovno izobraževanje	60.000,00
9. Vzdržev. in zamenjava teh. opreme	200.000,00
10. Osebna in zaščitna sredstva	50.000,00
11. Nepredvideni odhodki	60.000,00

1.800.000,00

B. PREDLOG PROGRAMA

SKLADA ZA LJUDSKO OBRAMBO ZA LETO 1990

I. PRIHODKI

A. Sklad za SLO in Ds	
- 0,60 % BOD iz nematerialnih stroškov gospodarstva in negospodarstva	2.737.000,00
- Prispevek proračuna	65.000,00
- Ostali prihodki	26.000,00
	2.828.000,00
B. Sklad za požarno varnost	
- 0,15 BOD iz nematerialnih stroškov	850.000,00
- 0,15 BOD iz dobička	850.000,00
- 6 % od premij zav. skupnosti	100.000,00
	1.800.000,00
S K U P A J	4.620.000,00

II. ODHODKI

1. Stroški osebnih dohodkov in materialnih sredstev TO po posebnem programu	
Stroški teritorialne obrambe	1.495.000,00
2. Odvodi za republiške in pokrajinske organe	173.000,00
3. Materialni stroški in sredstva civilne zaščite:	
UREDITEV IN PRIPRAVA OZEMLJA ZA CZ	
- urejanje zajemališč s pitno vodo	
- priprava poligona za razstreljevanje NUS	11.000,00
USPOSABLJANJE ENOT, ŠTABOV IN DRUGIH ORGANOV CZ	
- usposabljanje enot in štabov po programu OSCZ	
- udeležba na usposabljanjih po programih RSLO, RSCZ in ZCCZ	
- vaje ter tekmovanja enot CZ	45.000,00
NAKUP OPREME IN SREDSTEV CZ	
- nabava MTS za vse vrste enot CZ	
- rezerve MTS za oskrbo in nastanitev ogroženega in prizadetega prebivalstva	
- nabava osebnih zaščitnih sredstev za občinske rezerve	
- nabava druge opreme vključno z učili	145.000,00
GRADITEV IN ADAPTACIJA OBJEKTOV ZA CZ	
- urejanje in opremljanje skladišč za MTS	
- urejanje prostora za operativno delo OSCZ	13.000,00

VZDRŽEVANJE IN VAROVANJE OBJEKTOV, mts
IN DRUGIH TEHNIČNIH SREDSTEV CZ

- vzdrževanje in varovanje opreme in sredstev CZ vključno s tekočim vzdrževanjem vozila OŠCZ 24.000,00

REMONT OPREME IN DRUGIH TEHNIČNIH SREDSTEV CZ

--redna zamenjava dotrajanih delov opreme in sredstev CZ
- zamenjava opreme in sredstev CZ, ki ji je potekel rok uporabnosti 23.000,00

DRUGI ODHODKI CZ

- nabava sredstev in programov za uvajanje računalniške tehnologije
- sofinanciranje dejavnosti posebnega pomena za CZ
- stroški sej, ogledov na terenu, sejmov, dneva CZ, intervencij na terenu, ...
- nabava potrebnih goriv in maziv ter ostalih sredstev za MTS in vozilo OŠCZ 79.200,00

S K U P A J : 340.200,00

4. MATERIALNI STROSKI IN SREDSTVA SLUŽBE OI0

- ureditev in priprava ozemlja za službo OI0 10.000,00
- usposabljanje pripadnikov službe OI0 20.000,00
- nakup opreme in oborožitvenih sredstev in zamenjava terenskega vozila 140.200,00
- graditev in adaptacija objektov za službo 15.000,00
- vzdrževanje in varovanje opreme, oborožitvenih sredstev 10.000,00
- drugi odhodki vključno s sofinanciranjem dejavnosti posebnega pomena za št. OI0 5.000,00

S K U P A J : 200.200,00

5. MATERIALNI STROSKI IN SREDSTVA ZVEZ IN KZ

- ureditev in priprava ozemlja za zveze in KZ in urejanje poligonov 10.000,00
- usposabljanje pripadnikov za zveze in KZ 20.000,00
- nakup opreme in oborožitvenih sredstev 95.000,00
- graditev in adaptacija objektov vključno z zakupi TT linij 5.000,00
- vzdrževanje in varovanje opreme 7.000,00
- drugi odhodki vključno s sof.dejavnosti posebnega pomena za zveze in KZ 3.000,00

S K U P A J : 140.000,00

6. MATERIALNI STROSKI IN SREDSTVA VZGOJE MLADINE	64.800,00
7. MATERIALNI STROSKI IN SREDSTVA ZA OBRAMBNE PRIPRAVE DGS	
- nakup orožja in specialne opreme	89.600,00
- dopolnitev manjkajoče in dotrajane intendantske opreme	60.000,00
- urejanje prostora interesantnega za SLO (sofinanciranje interesantnih programov)	30.000,00
- usposabljanje kadrov za delo pri SLO na ravni DPS	10.000,00
- vzgoja organov in organizacij na ravni DPS	15.000,00
- izvedba poiskusnih vpoklicev voj. obveznikov in preverjanja mob. vpo- klicnega sistema	15.000,00
- pridobivanje mladih za vojaške šole in poklice (inf. propag. dejavnost, stroški za pregled kandidatov itd.)	5.000,00

S K U P A J :	224.600,00
8. SREDSTVA SKLADA ZA SLO IN DS predvidene za lastne potrebe subjektov, ki zdrružujejo sredstva 6 % od zbranih sredstev	165.000,00
9. OSTALI IZDATKI	26.000,00
10. MATERIALNI STROSKI IN SREDSTVA TER ODVODI SKLADA ZA POŽARNO VARNOST	
O D H O D K I :	
- nakup oz. vzdrževanje tehnične opreme	400.000,00
- vzdrževanje objektov	80.000,00
- dograditev objektov	400.000,00
- dotacija DGZ - funkc. dejavnost	130.000,00
- dotacija DGZ za zavarovanje	200.000,00
- dotacija društvom - funkc. dejavnost	250.000,00
- strokovno izobraževanje	50.000,00
- sredstva za strokovno službo in obveznosti po SaS	170.000,00
- osebna in zaščitna oprema	60.000,00
- nepredvideni odhodki	60.000,00

	1.800.000,00
	=====

REKAPITULACIJA

I. SKLAD ZA SLO IN DS

- Odvodi za rep. in pokraj. organe	173.000,00
- Stroški OD in mat. sredstva TO	1.494.600,00
- Materialna sredstva in stroški civilne zaščite	340.200,00
- Materialna sredstva in stroški centra zvez in centra za obveščanje	340.200,00
- Materialna sredstva in stroški vzgoje in izobraževanje	64.800,00
- Materialna sredstva in stroški organiziranja DPS za primer vojne ali vojne nevarnosti	224.600,00
- Sredstva dogovorjena za lastne potrebe subjektov, ki združujejo sredstva	164.200,00
- Ostali izdatki	26.400,00
S K U P A J :	2.828.000,00

II. SKLAD ZA POZARNO VARNOST

	1.800.000,00
S K U P A J :	4.628.000,00

SEKRETAR
Manko Kovač

FINANČNI NAČRT
TERITORIALNE OBRAMBE OBČINE SLOVENSKE KONJICE ZA 1991. LETO

DEJAVNOST - NALOGA	NAČRT 1991
USPOSABLJANJE	640.000,00
OPREMLJANJE S SREDSTVI IN OPREMO	110.000,00
GRADITEV IN VZDRŽEVANJE OBJEKTOV	95.000,00
VZDRŽEVANJE IN REMONT MATERIALNIH SREDSTEV	105.000,00
DRUGI ODHODKI	160.000,00
SKUPAJ DEJAVNOST	<u>1.110.000,00</u>
OSEBNI DOHODKI	<u>1.140.000,00</u>
SKUPAJ:	2.250.000,00

=====

Domsko delo 2820 - 2857. m. m.
30/15 Milpa.

KOMANDANT
TERITORIALNE OBRAMBE OBČINE
Rez. major
Alojz GROLEGER

[Handwritten signature]

Slika 70 Faksimile Finančnega načrta Teritorialne obrambe Občine Slovenske Konjice za leto 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

Republika Slovenija
 OBČINA SLOVENSKE KONJICE
 Sekretariat za ljudsko obrambo

Številka: 807/4
 Datum: 5/2-1991

v znesku din 3.400.000,00

3. Program civilnega
 ZADEVA TO FINANCIRANJE IZDATKOV ZA OBRAMBO IN ZAŠČITO 700,00

V skladu z Usmeritvami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. 40/214 od 14/12-1990, predlogom odloka o razporeditvi prihodkov med republiko in občinami in usmeritvami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. 801/392-18607 od 17/12-1990 se program obrambe in zaščite v Sloveniji financira enotno po sledeči kriterijih in nivojih:

	Občina	Republ. sekretariat	Nac. rep. program	Skupaj %
Teritorialna obramba	13,7 %	86,3 %		100 %
Priprave organov DPS	52,4 %	47,6 %		100 %
Upravne zveze in KZ	63,8 %	29,3 %	6,9 %	100 %
Informac. sistem	-	62,5 %	37,5 %	100 %
Obrambne priprave prebivalstva	84,4	0,4 %	15,2 %	100 %
Požarna varnost	88,5 %	11,5 %	-	100 %
Civilna zaščita	60,5 %	16,1 %	23,3 %	100 %

Iz analize predloženega izhaja, da program predvideva, da se tudi v bodoče 59 % letnega programa pokriva iz sredstev občinskih proračunov, 41 % tega programa pa iz sredstev RSLD in nacionalnega programa, ki ga zagotavlja direktno Izvršni svet Republike Slovenije.

Izhajajoč iz gornjih usmeritev ter upoštevajoč doseženo strokovno in tehnično polpolnitev teh dejavnosti in dosedanje financiranje, ki je bilo v preteklem letu močno znižano predlagam Izvršnemu svetu Skupščine občine Slovenske Konjice, da programe obrambe in zaščite podrobneje obrazložene v prilogi tega zahtevka financiranje v letu 1991 - upošteva je merila in tečaj dinarja, ki je veljal za januar leto 1991 v sledečem obsegu:

1. Program Teritorialne obrambe, ki je v enakem obsegu predložen RSLD in ga je ta odobril in ga začasno že financira preko občinskega proračuna (dopis RSLD 807/15 od 7/2-1991)

v znesku din 2.857.000,00

Slika 71 Faksimile Finančnega načrta Teritorialne obrambe Občine Slovenske Konjice za leto 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

2. Program požarne zaščite

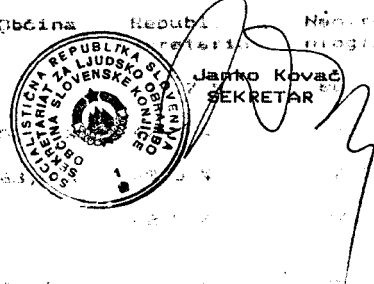
v znesku din 3.408.000,00

3. Program civilnega

obrambe sektorja **OBMOČNA SLOVENSKE KONJICE** v znesku din 1.583.700,00

V skladu s smernicami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. 10/214 od 14/12-1990, predlogom odloka o razporeditvi prihodkov med republika in občino in usmeritvami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. R01/232-1990/26 od 17/12-1990 za program obrambe in zaščite v Sloveniji financirane enotno po sledeči kriterijih in nivojih:

Občina	Republika	Najbolj razviti deli republike	Skupni
Teritorialna obramba			X
Priloge predložitve			

V skladu s smernicami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. 10/214 od 14/12-1990, predlogom odloka o razporeditvi prihodkov med republika in občino in usmeritvami republiškega sekretariata za ljudsko obrambo št. R01/232-1990/26 od 17/12-1990 za program obrambe in zaščite v Sloveniji financirane enotno po sledeči kriterijih in nivojih:

1. Program Teritorialne obrambe, ki je v enakem obsegu predložen RSLO in ga je že odobrila in ga financira preko občinskega proračuna (dopolni RSLO 807/99 od 7/8-1991)

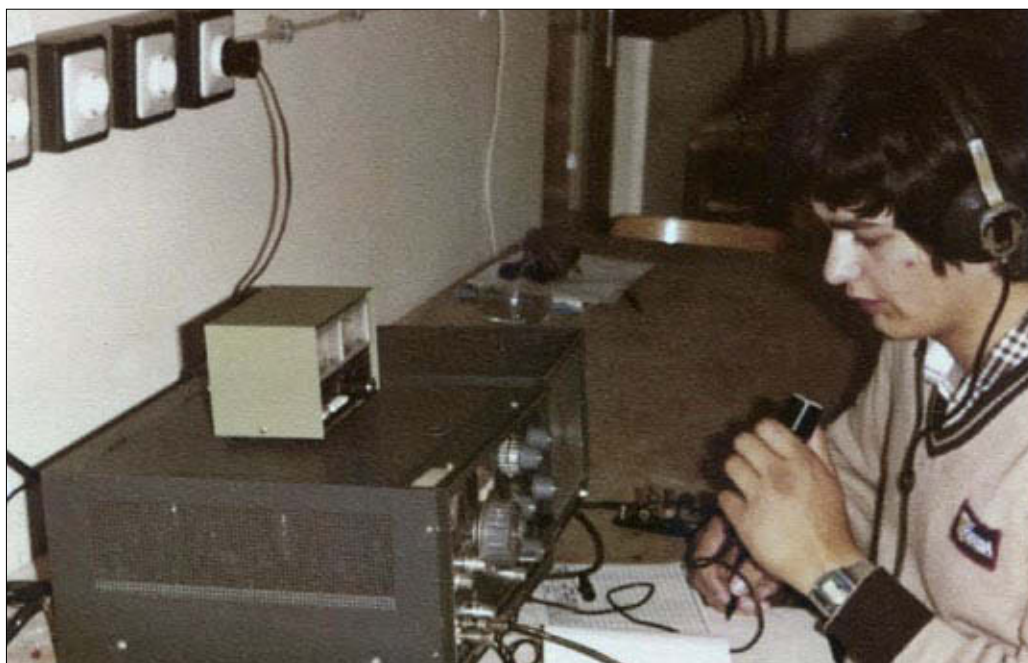
v znesku din 2.857.000,00

Slika 72 Faksimile Finančnega načrta Teritorialne obrambe Občine Slovenske Konjice za leto 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)

Arhivske fotografije

Slika 73 Teritorialci med pripravami na parado, Elko Oplotnik vodi svoj vod Zreške čete, 1975 (arhiv: Jože Baraga)

Slika 74 Boris Podvršnik leta 1980 v prostorih RK YU3EKL, Velenje. KV-postaja Kenwood Trio TS 510 (foto arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 75 Poveljstvo Zreške čete, od leve so komandirji vodov: Edi Meglič, Elko Oplotnik, Ivan Pavlič in Tone Hren ter poveljnik Boris Podvršnik st.; za njim je poveljstvo prevzel Franci Sagadin, ki je četo vodil tudi v osamosvojitveni vojni, kjer je imela nalogo varovanja blokade v Vitanju pri Firerju. (foto arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 76 Streljanje s pištolo pri Kocku, 1986: z leve Franc Omerzu, Slavko Pačnik, Peter Mlakar, Maks Rakovnik, spredaj Boris Podvršnik in Marta Plajh, ki je na OŠTO zamenjala Slavico Felicijan med njeno porodniško odsotnostjo. (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 77 Usposabljanje vojnih poverjeništev občine na strelišču v Konjiški vasi okrog leta 1988. Od leve: Miran Perko, Marta Plajh, Jožica Kovše, Franc Fideršek, Franc Omerzu in Janko Kovač, sekretar za obrambo (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)

Slika 78 Pripadniki konjiške 26. Lab PZO s topovi 20 mm M-75, imenovanimi »partizanc«, na terenu med vojaškimi vajami leta 1989. V enoti je svojo pot v rezervi leta 1983 začel kot poveljnik voda tudi avtor, prvi poveljnik je bil Edi Meglič, ki ga je kasneje zamenjal Benjamin Macuh. (foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)

Slika 79 Vezisti območnega štaba teritorialne obrambe na terenu med urjenjem konec osemdesetih let dvajsetega stoletja (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)

Slika 80 Pripadniki sestave OŠTO SI. Konjice, referent za operativne zadeve Peter Mlakar, komandant Alojz Groleger, načelnik Tone Kolar, 1989 (foto: Viktor Lušenc, arhiv: Jože Baraga)

Slika 81 Vojko Vahter, komandir Loške čete, pri uporabi zvez na terenu (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)

Slika 82 Med vojno leta 1991, pred odhodom na teren: namestnik poveljnika 865. protidiverzantske čete Slavko Burja predaja raport poveljniku Borisu Podvršniku. Pri formiranju leta 1990 je bila enota klasificirana kot 194. pdič., kasneje preimenovana v 865. pdič. Četa je bila sestavljena iz 4-članskega povejstva, 11-članskega poveljniškega oddelka in 3 vodov po 26 obveznikov: Konjiški, Šentjurski in Šmarski; po formaciji in dejansko: 6 častnikov, 14 podčastnikov in 73 vojakov. (foto: Iztok Slokar, arhiv: Jože Baraga)

Slika 83 Med vojaško vajo 15. junija 1996 na Lipoglavu. 865. protidiverzantski četi zadnjič poveljuje Boris Podvršnik ml.; komandir je imel dva namestnika Ervina Gričnika in Slavka Burjo, komandirji vodov pa so bili: Iztok Slokar – 1. vod (Konjiški), Janez Kukovič – 2. vod (Šentjurski), Miran Muršič – 3. vod (Šmarski), poveljnik poveljniškega oddelka je bil Ervin Matevžič. Četa je leta 1991 sodelovala pri varovanju južne meje, pri varovanju PŠTO in spremljanju umika JNA. (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 84 Ustanovni zbor Območnega združenja ZVVS Slovenske Konjice, 21. 6. 1996, od leve: polkovnik Štefan Šemrov, major Peter Mlakar, Boris Podvršnik, Stane Frim, polkovnik Srečko Lisjak – predsednik ZVVS, Jože Kuzman, prvi predsednik Anton Kolar je za govorniškimi pulptom. Člani prvega predsedstva: Anton Kolar (predsednik), Alojz Groleger, Janko Čakš, Janez Fink, Peter Mlakar, Jože Kotnik, Alojz Pačnik, Elko Oplotnik, Jože Kuzman, Jože Košir, Vojko Vodovnik, Božo Punčuh, namestnik predsednika, Milan Sojč, Rajko Sojč, Jože Sevšek in Boris Podvršnik (sekretar). (arhiv: Boris Podvršnik)

Slika 85 Srečanje veteranov ZVVS pri Kocku v Konjiški vasi leta 2004. Od leve: Boris Podvršnik, Sine Fink, Jože Košir, Drago Rasperger, Anton Kolar, Elko Oplotnik, Vlado Korošec, Jože Šild (foto arhiv: Drago Rasperger)

Slika 86 Srečanje veteranov ZVVS, od leve: Božo Punčuh, v ozadju Peter Mlakar in Jože Krošl, spredaj s priznanjem Franci Kodrič, Azis Bradarič, Marta Plajh, zadaj z brki Tomo Pančur, Branko Zagomilšek, Ivan Pavlič - Vanč in Franci Ratej (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)

Slika 87 S predstavniki veteranskih organizacij pri spominskem obeležju ob osnovni šoli v Zrečah, od leve stojijo: Ivan Pavlič, Daniel Vahter, Jože Laščak, Boris Podvršnik in praporščaki, leto 2012 (arhiv: Občina Zreče)

O avtorju

Boris Podvršnik

Boris Podvršnik, mag. evropskih in državnih študij (roj. 1963), je župan Občine Zreče, slovenski častnik in veteran vojne za Slovenijo, lovec in radioamater. Leta 1982 je končal šolo rezervnih oficirjev v Zadru in bil zatem poveljnik voda v bateriji PZO TO. Od leta 1985 do 1990 je bil zaposlen kot načelnik za zveze, kriptozasčito in službo opazovanja in obveščanja v Občini Slovenske Konjice. Tam je bil leta 1990 kot predstojnik ONZ tudi pomočnik organizatorja MSNZ, v osamosvojitveni vojni pa poveljnik protidiverzantske čete TO. Zatem je bil do leta 2002 obveščevalni častnik v konjiškem vojaškem štabu. Je prejemnik več vojaških in civilnih priznanj ter odlikovanj.

Seznam slik in preglednic

Slika 1	Leto 1968, formiranje partizanske enote v Slovenskih Konjicah. Aktivni oficir JLA pojasnjuje zadeve vodstvu konjiškega partizanskega bataljona. Tretji z leve poveljnik učitelj Jože Višnar, drugi poveljnik Zreške čete Boris Podvršnik st. (arhiv: Jože Baraga)	6
Slika 2	Konjiški partizanski bataljon, postrojen na dvorišču tovarne Unior v Zrečah, fotografija je s preloma šestdesetih in sedemdesetih let dvajsetega stoletja (arhiv: Jože Baraga)	7
Slika 3	Ešalon CZ, ki ga vodita poveljnik OŠCZ Štefan Vida in načelnik Slavko Pačnik, parada v Slovenskih Konjicah, ko smo odpirali nove prostore Doma TO, 1982 (arhiv: Jože Baraga)	8
Slika 4	Usposabljanje starešin Konjiškega bataljona teritorialne obrambe leta 1972 na Rogli (arhiv: Jože Baraga)	10
Slika 5	Usposabljanje Konjiškega bataljona teritorialne obrambe leta 1973 na Rogli (arhiv: Jože Baraga)	11
Slika 6	Pripadnik enot teritorialne obrambe med vzpostavljanjem zveze na terenu leta 1989 (foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)	12
Slika 7	Načrt samosklica enote za zveze leta 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)	15
Slika 8	Poljski telefonski kabli PTK-56	16
Slika 9	Telegrafski modem UP-1	17
Slika 10a	Taster za Morsejevo abecedo TS-1	17
Slika 10b	Taster TS-3	17
Slika 11	Vojaški poljski telefon Iskra M-63	17
Slika 12	Iskra PTR-100	17
Slika 13	Komplet VHF radijska postaja RT-20 TM t. i. RUP 20 (foto: Dragan Pavičević)	17
Slika 14	Radijska postaja MRS 480	17
Slika 15	Faksimile dokumenta iz leta 1979: Nalog za prenos oborožitve in opreme (arhiv: Boris Podvršnik)	18
Slika 16	Faksimile dokumentov iz leta 1979: Odločba o brezplačnem prenosu oborožitve (arhiv: Boris Podvršnik)	19
Slika 17	Faksimile dokumenta iz leta 1979: Pregled stanja prenešene oborožitve in opreme (arhiv: Boris Podvršnik)	20
Slika 18	Načrt samosklica službe opazovanja, obveščanja in alarmiranja leta 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)	24
Slika 19	Shema delovanja in ekspedita notranjih kurirskih zvez občine iz leta 1990 (arhiv: Boris Podvršnik)	25
Slika 20	Radioamater Boris Podvršnik leta 1980 v radioklubu Hinko Košir YU3EKL Velenje (arhiv: B. Podvršnik)	26
Slika 21	S poveljnikom voda za zveze na Skomarju leta 1987 (foto arhiv: Boris Podvršnik)	27
Slika 22	Usposabljanje na Rogli: Bojan Brglez, Zvonko Posilovič, Jože Onič, Željko Fabjan, Drago Rasperger, Darko Leskovar in Boris Podvršnik (foto arhiv: Boris Podvršnik)	28
Slika 23	Dva oddelka za radijske zveze na usposabljanju na Rogli. Delovali smo kot prava vojaška formacija (foto arhiv: Boris Podvršnik)	29
Slika 24	Vaja voda za zveze LO 7729 na Skomarju, od leve: Boris Podvršnik – referent za zveze in KZ ter SOO, Drago Rasperger – komandir enote, Mirko Žnidaršič – zadolžen za logistiko, Miro Kovačič – šifroteleprinterist, Jože Onič – komandir oddelka za radijske zveze (sedi pred RP v mobilnem centru zvez UAZ 469), Zvonko Posilovič in Željko Fabjan (foto arhiv: Boris Podvršnik)	30
Slika 25	Induktorski telefonski aparat M-63	31
Slika 26	Elektronski taster ET 4C	31
Slika 27	IRET PRC 247	31
Slika 28	Radijska postaja PRC 738	31
Slika 29	Induktorska telefonska centrala ITC-10	31
Slika 30a	Radijska postaja Iskra TR 40 LO	31
Slika 30b	Radijska postaja Iskra TR 40 LO – fiksna	31
Slika 31	KV-sprejemnik FRG 7000	31
Slika 32	KPU 21, vojaška verzija	33
Slika 33	Interfonski sistem z AA 904 Ring master	33
Slika 34	ATLAS 350 XL	33
Slika 35	ISOCOM SI 2000, Iskrin telefonski sistem za vodstvo in OCO	33
Slika 36	Teleprinter Siemens T 100	33
Slika 37	Teleprinter TX 200	33
Slika 38	Imeli smo licenčno kopijo tega teleprinterja, ki ga je izdelovala tovarna Ei Niš	33
Slike 39–43	Zapisnik o primopredaji materialnih sredstev z dne 3. julija 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)	36–38
Slika 44	Shema postavitve oz. razmestitve organov in organizacij na rezervni lokaciji (arhiv: Boris Podvršnik)	39
Slika 45	Stojita poročnik JNA Zvonimir Lulič, komandir Lab PVO (kasneje upokojen kot brigadir hrvaške vojske), Boris Podvršnik, komandir Larv PVO (foto arhiv: Boris Podvršnik)	40
Slika 46	Načelna shema postavitve elementov postaje za zveze na terenu (arhiv: Boris Podvršnik)	41
Slika 47	Faksimile navodil (arhiv: Boris Podvršnik)	42

Slika 48	Faksimile navodil (arhiv: Boris Podvršnik)	43
Slika 49	Pripadniki enot teritorialne obrambe na terenu leta 1989 (foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)	43
Slika 50	Faksimile navodil (arhiv: Boris Podvršnik)	44
Slika 51	Faksimile navodil (arhiv: Boris Podvršnik)	45
Slika 52	Šifrirani telegram, poslan 18. maja 1990 ob 14.30, v imenu sveta za SLO in DS republiškem sekretarju za ljudsko obrambo (arhiv: Boris Podvršnik)	47
Slika 53	Izsek iz Kronološkega pregleda sekretariata za obrambo, 9. november 1993 (arhiv: Boris Podvršnik).....	52
Slika 54	Izsek iz Kronološkega pregleda sekretariata za obrambo, 9. november 1993 (arhiv: Boris Podvršnik).....	53
Slika 55	Izsek iz Kronološkega pregleda sekretariata za obrambo, 9. november 1993 (arhiv: Boris Podvršnik)	54
Slika 56	Po tridesetih letih: poveljnik voda za upravne zveze Drago Rasperger, prvi z leve« občinski načelnik za zveze in kriptozашčito Slavko Pačnik, tretji z leve«načelnik centra za opazovanje in obveščanje Vlado Korošec, prvi z desne (njegov namestnik je bil Miro Kodrič), v županski pisarni Borisa Podvršnika (drugi z leve) na Občini Zreče, 2021 (foto arhiv: Boris Podvršnik)	55
Slika 57	Faksimile Internega telefonskega imenika Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice, leto 1986 (arhiv: Boris Podvršnik)	60
Slika 58	Faksimile sheme Postavitve postaje zvez, Sekretariat za obrambo Občine Slovenske Konjice (arhiv: Boris Podvršnik)	61
Slike 59–69	Faksimile programa dela Sekretariata za obrambo Občine Slovenske Konjice za leto 1990 (arhiv: Boris Podvršnik)	62–72
Slike 70– 72	Faksimile Finančnega načrta Teritorialne obrambe Občine Slovenske Konjice za leto 1991 (arhiv: Boris Podvršnik)	73–75
Slika 73	Teritorialci med pripravami na parado, 1975 (arhiv: Jože Baraga)	76
Slika 74	Boris Podvršnik leta 1980 v prostorih RK YU3EKL, Velenje. KV-postaja Ken ood Trio TS 510 (foto arhiv: Boris Podvršnik)	76
Slika 75	Poveljstvo Zreške čete, od leve so komandirji vodov: Edi Meglič, Elko Oplotnik, Ivan Pavlič in Tone Hren ter poveljnik Boris Podvršnik st.«za njim je poveljstvo prevzel Franci Sagadin, ki je četo vodil tudi v osamo-svojitveni vojni, kjer je imela nalogo varovanja blokade v Vitanju pri Firerju (foto arhiv: Boris Podvršnik)	77
Slika 76	Streljanje s pištolo pri Kocku, 1986: z leve Franc Omerzu, Slavko Pačnik, Peter Mlakar, Maks Rakovnik, spredaj Boris Podvršnik in Marta Plajh, ki je na OŠTO zamenjala Slavico Felicijan med njeno porodniško odsotnostjo. (arhiv: Boris Podvršnik)	77
Slika 77	Usposabljanje vojnih poverjeništev občine na strelišču v Konjiški vasi okrog leta 1988. Od leve: Miran Perko, Marta Plajh, Jožica Kovše, Franc Fideršek, Franc Omerzu in Janko Kovač, sekretar za obrambo (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)	78
Slika 78	Pripadniki konjiške 26. Lab PZO s topovi 20 mm M-75 imenovanimi »partizanc«, na terenu med vojaškimi vajami leta 1989. (foto: Viktor Lušenc - Viki, arhiv: Jože Baraga)	78
Slika 79	Vezisti Območnega štaba teritorialne obrambe na terenu med urjenjem konec osemdesetih let dvajsetega stoletja (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)	79
Slika 80	Pripadniki sestave OŠTO Sl. Konjice, referent za operativne zadeve Peter Mlakar, komandant Alojz Groleger, načelnik Tone Kolar, 1989 (foto: V. Lušenc, arhiv: Jože Baraga)	79
Slika 81	Vojko Vahter, komandir Loške čete, pri uporabi zvez na terenu (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)	79
Slika 82	Med vojno leta 1991, pred odhodom na teren: namestnik poveljnika 865. protidiverzantske čete Slavko Burja predaja raport poveljniku Borisu Podvršniku (arhiv: Jože Baraga)	80
Slika 83	Med vojaško vajo 15. junija 1996 na Lipoglavu 865. protidiverzantski četi zadnjič poveljuje Boris Podvršnik ml. (arhiv: Boris Podvršnik)	80
Slika 84	Ustanovni zbor Območnega združenja ZVVS Slovenske Konjice, 21. 6. 1996, od leve: polkovnik Štefan Šemrov, major Peter Mlakar, Boris Podvršnik, Stane Frim, polkovnik Srečko Lisjak – predsednik ZVVS, Jože Kuzman, prvi predsednik Anton Kolar, je za govorniškimi pultom (arhiv: Boris Podvršnik)	81
Slika 85	Srečanje veteranov ZVVS pri Kocku v Konjiški vasi leta 2004 (foto arhiv: Drago Rasperger)	81
Slika 86	Srečanje veteranov ZVVS (arhiv: OZVVS Slovenske Konjice)	82
Slika 87	S predstavniki veteranskih organizacij pri spominskem obeležju ob osnovni šoli v Zrečah, od leve stojijo: Ivan Pavlič, Daniel Vahter, Jože Laščak, Boris Podvršnik in praporščaki, leto 2012 (arhiv: Občina Zreče)	82
Slika 88	(na zadnji strani ovitka) Robert Vrečko iz voda za zveze na rezervni vojni lokaciji na Skomarju med vojno leta 1991 (foto arhiv: Robert Vrečko)	
Preglednica 1:	Pregled oborožitve v Sekretariatu za obrambo Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990	48
Preglednica 2:	Pregled streliva v Sekretariatu za obrambo Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990	49
	(vir: avtorjev osebni arhiv)	49
Preglednica 3:	Pregled sredstev za zveze v enoti Občine Slovenske Konjice 3. julija 1990	49
Preglednica 4:	Pregled sredstev in dokumentov kriptozашčite za Občino Slovenske Konjice 28. junija 1990	50
Preglednica 5:	Vojni seznam enote za zveze in OCO Slovenske Konjice	58

Viri

- Intervju z Vladom Korošcem z dne 5. 2. 2021. Skupaj z njegovimi osebnimi zabeležkami o delovanju v vojni hrani avtor.
- Intervju z Dragom Raspergerjem z dne 5. 2. 2021. Skupaj z njegovimi osebnimi zabeležkami o delovanju v vojni hrani avtor.
- Intervju z Andrejem Stjepčevićem z dne 5. 2. 2021.
- Kolar, Anton, 2016. Za Slovenijo, Organiziranje in delovanje Manevrske strukture narodne zaščite na Konjiškem leta 1990.
- Onič Jože, kratek neobjavljen zapis o začetkih delovanja enote za zveze v konjiški občini iz leta 2004.
- Osebni arhiv avtorja – zabeležke iz rokovnikov, ohranjeni primopredajni in drugi zapisniki, letni programi dela, poročila ter drugi dokumenti.
- Osebni arhiv Jožeta Barage, ki vključuje negative fotografij Viktorja Lušenca - Vikija.
- Zabeležka iz telefonskega pogovora, Anton Kolar, z dne 26. 1. 2021. Hrani avtor.
- Zabeležka iz telefonskega pogovora, Janez Oman, z dne 26. 1. 2021. Hrani avtor.
- Zabeležka iz telefonskega pogovora, Zdenko Zajc, z dne 29. 1. 2021. Hrani avtor.

Boris Podvršnik

UPRAVNE ZVEZE TER SLUŽBA ZA OPAZOVANJE
IN OBVEŠČANJE NA KONJIŠKEM

